



# Brylluppet

RITUAL • PERSONLIGGØRELSE • PERFORMANCE

NATALIE CATALINA URENA LOPEZ MCLELLAN | 54361  
PERFORMANCE DESIGN | SPECIALE EFTERÅRET 2019  
ROSKILDE UNIVERSITET

ANSLAG | 163.010  
VEJLEDER | CONNIE SVABO

DETTE SPECIALE ER EN GENINDLEVERING

# Indhold

RESUME 6

INDLEDNING 8

Problemfelt 9

Problemformulering 11

Arbejdsspørgsmål 12

Forforståelse 12

Traditioner 12

KAPITELGENNEMGANG 14

TEORI 16

Det teoretiske afsnit 17

Performance design 18

Specialets placering i det faglige felt 19

Ritualer 21

Rituals as liminal performance 23

Delkonklusion 25

Bryllupper 26

Æstetik 28

Delkonklusion 29

Interaktion 31

Hverdagslivets rollespil 31

## METODE 35

Interview 36

Det semistruktureret interview 36

Interview proces 37

Interviewpersonerne 39

Netnografi 40

Facebookgruppen 41

Design Thinking 41

Empathize 42

Define 42

Ideate 43

Prototype 44

Test 44

## ANALYSE 46

Det analytiske afsnit 47

Det tilrettelagte ritual 47

Frieriet 48

Den hvide brudekjole 49

Vielsesritualet 50

Rend mig i traditionerne? 54

Det æstetiske bryllup 55

Stemningen 57

Detaljerne 58

Medierne 60

Bryllup som optræden 62

Facadeområdet 62

Forventninger 63

Opsummering 66

PROTOTYPE 68

TEST 71

KONKLUSION 74

LITTERATURLISTE 76

Internetkilder 80

Bilag oversigt 83

# Resumé

This master's thesis is based on the broad-spectrum approach to performance (Schechner 2013, 2), with weddings as the scientific discipline. The purpose of the thesis is to understand the tension field that arise in the planning of a wedding, by which the wedding is understood as both an organized ritual and a traditional event as well as an opportunity for personalization and aesthetic (self) staging.

The primary focus of the master's thesis revolves around the disciplines of performance design and performance studies, within which there is a lack of comprehensive studies dealing with the scientific subject matter of weddings.

Therefore, this thesis makes use of interdisciplinary wedding studies from media and communication research as well as the fields of sociology and psychology. The focus of the empirical work is to build a qualitative understanding of future brides' experience of the wedding as both a ritual traditional performance and the possibility of personalization and aesthetic (self) staging. Furthermore, the method design thinking is introduced, which is a creative method through which theory, empirics and analysis are transformed into a prototype in the form of a wedding guide. The study's results show that future brides find themselves in a tension field in their wedding planning at which they both want the ritual traditional setting for a wedding, but also want to personalize the ritual through aesthetic staging. Hence, they have to balance between these two positions and a wedding guide could be of help as it will allow future brides to reflect on the tension field during the planning.

14.00

15.00

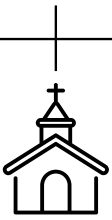
15.30

17.30

18.00

23.50

05.00



INDLEDNING

PROBLEMFELT

TEORI

METODE

ANALYSE

PROTOTYPE

KONKLUSION

KAPITEL 1

# Indledning



# Indledning

Dette speciale tager udgangspunkt i den brede spektrerede tilgang til performance (Schechner 2013, 2), med bryllupper som genstandsfelt. Et bryllup er en ceremoni, hvor der indgås et ægteskab mellem brud og brudgom. Når de fleste mennesker hører ordet bryllup, vil man straks tilknytte nogle associationer til. Om det er ens eget bryllup, et bryllup man var gæst til, eller om man forbinder det til en film, man engang har set – så er der forbundet nogle associationer til bryllupper. Det kan være den hvide kjole, kirken, brudevalsen eller måske riskastning. Det er ritualer og traditioner, som er med til at kategorisere en begivenhed som værende et bryllup, derudover kan ritualer og traditioner markerer livets gang, og når der udføres et ritual, iscenesættes en begivenhed, som bidrager til fællesskabet. Men hvad sker der, når kommende brudepar ønsker at ændre på rammerne for et bryllup? Hvordan kan man ændre på ritualerne samt traditionerne og stadigvæk bevare rammerne for et bryllup?

Man kan argumentere for, at årsagen til at holde et bryllup har ændret sig markant gennem tiden. Nu er tiderne anderledes, og lysten er i stedet herskende. Selve vielsesritualet har samme formål, men det praktiske, juridiske og økonomiske er lagt i baggrunden, og det romantiske, traditionelle og iscenesatte bryllup er i fokus. Et bryllup har udviklet sig til at være mere end blot to mennesker, der indgår et ægteskab, det er “blevet et æstetisk projekt, hvor brudeparret udtrykker sig selv og viser, hvem de er – hvis de har muligheden” (Jensen 2017, 279). Og der skal nu skabes balance mellem et æstetisk personliggjort bryllup og de rituelle traditionelle rammer.

## Problemfelt

Interessen i specialet er i at forstå det spændingsfelt, der opstår i forbindelse med planlægningen af et bryllup, hvor brylluppet forstås som både en tilrettelagt rituel og traditionel begivenhed og som mulighed for personliggørelse og æstetisk iscenesættelse.

Et bryllup er et tilrettelagt ritual, ritualer motiverer og bevæger mennesker, gennem ritualer skabes familier samt kulturer, og der foretages overgange og markeringer af livsvigtige begivenheder, hvor der kan udtrykkes glæde og sorg og vigtigst af alt, skaber og opretholder man identiteten gennem ritualer.

The performances became for Singer "the elementary constituents of the culture and the ultimate units of observation. Each one had a definitely limited time span, or at least a beginning and an end, and organized program of activity, a set of performers, an audience, and a place and occasion of performance. Whether it was a wedding, (...) a floating temple festival, a ritual recitation of a sacred text (...) (Turner 1987, 23).

Med udgangspunkt i det interdisciplinære fagområde cultural performance vil ovenstående citat kunne bidrage til at forstå og kategorisere det tilrettelagte rituelle bryllup. Et bryllup er et ritual, og det er en af de større ritualer, som mennesker gennemgår i livet. Et bryllup foregår over et tidsrum, som er begrænset i form af en begyndelse og en slutning. Brylluppet rummer et tilrettelagt struktureret program, hvor der indgår aktiviteter og ritualer; det er forudsætningen for, at denne form for performance kan karakteriseres og defineres som et bryllup. Inden for bryllupper især spiller ritualer og traditioner en central rolle, da elementer som bryllupskørsel, vielsesritualet, den hvide kjole, brudebuketten, brudevals osv. gør brylluppet genkendeligt og gør, at det kan betegnes som værende et bryllup. Dermed ikke sagt, at ovenstående elementer er et krav for, at det er et bryllup – men det er elementer, som ofte går igen og kan være med til at sætte rammerne. Derudover kræver en cultural performance og et bryllup optrædende og et publikum, dette kan være i form af brudepar og præsten, hvor rollerne kan skifte mellem optrædende og publikum, eller der kan være tale om det klassiske publikum, gæsterne. Heraf kan man tale om, hvordan rollerne skifter i løbet af dagen. Brylluppet foregår et bestemt sted fx i form af kirkerummet, og anledningen er to mennesker, der ønsker at indgå et ægteskab (Groth & Lindelof 2016, 554).

Vi har dermed på den ene side brylluppet som det tilrettelagte ritual, og på den anden side er der brylluppet som mulighed for personliggørelse og æstetisk iscenesættelse. Tager man et kig på de foretagne interviews, er det behovet for personliggørelse og kontrol, der går igen – interviewpersonerne har et behov for at kontrollere, hvordan brylluppet skal designes, de ønsker at være beslutningstagerne og tilrettelægge designet.

Jeg tror på selve dagen, må jeg give slip – men dem, der er med, kender mig også, og ved jeg er en kontrolfreak og går op i planlægningen, men hvis tingene ikke går, som jeg vil have, kan det godt ødelægge noget for mig (...) (bilag 3).

De samme følelser er gældende i en facebookgruppe, som bliver anvendt i specialet: Bryllup – jeg skal giftes – bryllup.dk, hvor behovet for personliggørelse er et af de større samtaleemner. Æstetikken har fået stor betydning for bryllupsplanlægning, og ved hjælp af æstetikken kan brudeparret vise, hvem de er og fremstå unikke, hvor deres bryllup udskiller sig fra mængden. Samtidig er der stor forvirring om, hvordan man designer et bryllup fra start til slut, da brylluppet netop indeholder mange mindre ritualer og traditioner. Ritualer er tilrettelagt i forvejen gennem historisk og kulturel udvikling, dette rammesætter brylluppet, og det er nu brudens opgave at designe og tilrettelægge inden for rammerne. Bruden ønsker ligeledes at personliggøre brylluppet og have kontrol over processen, men samtidig skal bruden forholde sig til de rituelle rammesætninger, og bruden er dermed i et spændingsfelt – hvor der skal balanceres mellem disse to positioner.

Det kan være problematisk at planlægge så stor og vigtig en begivenhed som et bryllup, hvor man både ønsker at gøre det personligt, og hvor brylluppet samtidig indeholder nogle rammesættende ritualer, der er med til at kategorisere det som værende et bryllup – hvis man sammenligner dette med for eksempel en traditionel dansk juleaften, så afholder de fleste danske familier juleaften på samme måde – der er nogle traditioner for aftenens forløb, et pyntet juletræ med en stjerne på toppen, flæskesteg, sovs, dans om juletræet, gaver under træet, gaveåbning, risalamande med en enkelt mandel i - hvor vinderen får en gave osv. Hvordan personliggør man juleaften? Hvordan designer man en juleaften, som skal være anderledes og unik, men hvor man samtidig bibeholder de traditioner, der rammesætter og kategoriserer juleaften? Eller skal man ændre på traditionerne? Det er netop denne problematik, brudene står overfor med deres bryllupper; brylluppet er en begivenhed, som befinder sig i spændingsfeltet mellem ritual/tradition og personliggørelse. Specialet ønsker at udforme en bryllupsguide til kommende brude, som kan være et redskab til, hvordan brudene kan planlægge deres bryllup med fokus på de fastlagte rammer der indgår i et bryllup.

Problemformulering

**Hvordan kan brylluppet forstås som et ritual, hvor kommende brude befinder sig i spændingsfeltet mellem rituel tradition og personliggjort, æstetisk iscenesættelse? Hvordan kan dette spændingsfelt bruges som afsæt for design af en bryllupsguide for kommende brude?**

## Arbejdsspørgsmål

Hvordan ser bryllupsritualet ud og hvilken funktion har det?

Hvilken betydning har bryllupsritualet?

Hvilke ritualer og traditioner er de vigtigste for kommende brude?

Hvilken rolle spiller æstetik i forbindelse med bryllup?

Hvordan kan man anvende æstetikken i sin planlægning?

Hvilken betydning har medierne?

Hvordan kan man opretholde sin rolle i forbindelse med brylluppet?

Hvordan kan kommende brude forholde sig til spændingsfeltet?

Hvordan kan dette udformes i en bryllupsguide?

## Forforståelse

Først og fremmest bør det nævnes, at i specialet refereres der til *kommende brude*, dette skyldes at der i den anvendte facebookgruppen *Bryllup – jeg skal giftes – bryllup.dk*, er ca. 7000 kvindelige medlemmer og ca. 200 mandlige medlemmer. Endvidere henvender et overtal af bryllupsmagasiner, bryllupsblogge og bryllupsartikler sig til kvinder og de kvindelige interviewpersoner beskriver, hvordan det primært er dem, der står for planlægningen, og manden er således i baggrunden. Jeg har derfor valgt at afgrænse mig og dermed henvise til kommende brude. Dette speciale beskæftiger sig derudover med traditionelle bryllupper, der går under betegnelsen det hvide bryllup. Det hvide bryllup kommer fra det engelske udtryk *The White Wedding* (Cambridge Dictionary u.å), som er et traditionelt, vestligt og kristen bryllup, som man ofte kender fra filmene, og her foregår ceremonien hyppigt i en kirke, og kvinden, som skal giftes, bærer en hvid brudekjole. Der findes utallige måder at afholde et bryllup på, men det, som specialet interesserer sig for, er det såkaldte hvide bryllup.

## Traditioner

Bryllupper består, som nævnt, af et organiseret program i form af ritualer og traditioner og ifølge Cambridge Dictionary defineres en tradition som følgende: ”a belief, principle, or way of acting that people in a particular society or group have continued to follow for a long time, or all of these beliefs, etc. in a particular society or group” (Cambridge Dictionary u.å). En tradition er en tro, princip eller handleform, hvor handlingen bliver gentaget, det er en fælles og social handleform for mindre eller større grupper. Handlingen bliver gentaget med en regelmæssighed, så den bliver en del af en social protokol (Den store danske 2017). En tradition giver en bestemt rytme og markerer livsforløbet eller

kalenderåret, og det er dermed med til at skabe vekselvirkning mellem hverdag, højtider og særlig mærkbare dage (Ibid.). Netop som et bryllup, som er en gentagende social handling, og som markerer en særlig mærkbar dag. Traditioner kan være med til at skabe og udforme faste rammer, tryghed, stabilitet og forudsigelighed, men kan også medføre afmagt og stagnation, hvor der hverken er tale om fremgang eller tilbagegang. Skik, takt og tone samt ritualer er ofte synonyme med traditioner, og de overlapper også hinanden i de fleste tilfælde (Ibid.). En skik kan både forstås som en tradition, men man kan også forstås som hverdagsskik, hvor det fx er god skik at vaske hænder inden maden, men der er ikke tale om en social handleform, der markerer noget særligt. Takt og tone omhandler god opførsel og manerer, når man omgås andre mennesker, med fokus på når man fx er vært til en middag. Et ritual er, kort fortalt, en handling, der tillægges symbolsk værdi, og som har til formål at bevirke noget, modsat tradition som ikke har til formål at bevirke noget, og som oftest vil der indgå traditioner i et ritual, at have juletræet i sin stue var i sin tid et ritual - juletræet skulle ind i stuerne for at symbolisere, at varmen og sommeren snart vender tilbage, hvorimod fx det at danse om juletræet er en tradition, da det ikke er for at bevirke noget. Jeg vil komme nærmere ind på ritualer og traditioner i den analytiske del.

# Kapitelgenhæng

## TEORI

I dette afsnit bliver der argumenteret for, hvordan genstandsfeltet bryllup placerer sig i det faglige felt performance design. Der argumenteres for, hvordan specialet gør brug af den brede spektrerede tilgang til performance. Specialet udarbejder en teoretisk ramme, hvor bryllupper forstås (1) som tilrettelagt traditionel og rituel begivenhed og (2) som mulighed for personliggørelse og æstetisk (selv-)iscenesættelse. Specialet udvikler (1) med udgangspunkt i forskningsområderne performance design, performance studies, ritualteori og interdisciplinære bryllupsstudier fra fx kommunikation og psykologi. Specialet udvikler (2) med udgangspunkt i interdisciplinære bryllupsstudier fra fx kommunikation, sociologi, psykologi, samt mediastudier, som fremhæver nye mediers rolle i forhold til æstetisering, (selv-)iscenesættelse og personliggørelse.

## METODE

For at komme fra problemformulering til konklusion vil specialets fremgangsmåde blive introduceret i det metodiske afsnit. Fokus for det empiriske arbejde er at opbygge en kvalitativ forståelse af kommende brudes oplevelse af brylluppet som både rituel, kulturel performance og muligheden for personliggørelse og æstetisk (selv-)iscenesættelse. Dette gøres ved hjælp af to primære metoder: kvalitative interviews og netnografi, hvor jeg med interview får muligheden for at stille spørgsmålene, og ved netnografi er det personerne, der stiller spørgsmålene. Endvidere bliver der introduceret til design thinking, som er en kreativ metode, hvor teori, empiri og analyse omsættes til en prototype i form af en bryllupsguide.

## ANALYSE

Den analytiske del vil være opdelt i tre afsnit, *det tilrettelagte ritual*, som vil se på ritualteori i forhold til interviewpersonerne. Hvad betyder det for dem, at de skal i gang med en transformation, hvad betyder ritualer og traditioner i deres planlægning, og hvilke ønsker de at bibeholde, samt hvilke ønsker de at ændre på. *Det æstetiske bryllup* vil se på æstetik og æstetisering i forbindelse med interviewpersonerne, og hvordan æstetikken og iscenesættelsen har betydning for planlægningen, og hvordan personliggørelsesaspektet spiller en rolle. *Bryllup som optræden* vil se på, hvordan de

kommende brude iscenesætter sig selv, og hvordan de balancerer i spændingsfeltet mellem det tilrettelagte ritual og personliggørelsen af brylluppet.

#### PROTOTYPE & TEST

De følgende to afsnit vil først beskrive mine overvejelser med at udarbejde en prototype i form af en bryllupsguide. Bryllupsguiden tager udgangspunkt i min analytiske del samt erfaring, jeg har tilegnet i specialets kontekst. Formålet med bryllupsguiden er at give kommende brude indsigt i, hvordan man kan balancere mellem det tilrettelagt ritual og muligheden for personliggørelse og æstetisk (selv-)iscenesættelse. Prototypen kan ses i bilag 1 og er efterfølgende testet på tre personer med henblik på at få feedback. Prototypen var tilfredsstillende for personerne med få rettelser, især en mere uddybende planlægningsbeskrivelse og mere fokus på ritualer og traditioner.

#### KONKLUSION

En bryllupsguide kan udformes på baggrund af de analytiske resultater, hvor man så vidt muligt forklarer kommende brude om betydningen af ritualerne i forlængelse af et bryllup og yderligere forklarer, hvilke elementer man kan personliggøre uden konsekvenser. Dette kan give de kommende brude muligheden for at reflektere over spændingsfeltet i forbindelse med brylluppet og muligvis give anledning til et mere velovervejet og balanceret forhold mellem personliggørelsen af brylluppet og det tilrettelagte forudbestemte bryllupsritual.

The image features three white balloons floating upwards from a white rectangular box at the bottom. The balloons are tied to the box with thin, light-colored strings. The background is a plain, light-colored wall. Overlaid on the balloons is the text 'KAPITEL 2' in a simple, uppercase, sans-serif font, and the word 'Teori' in a large, elegant, cursive script font.

KAPITEL 2

*Teori*



## Det teoretiske afsnit

Følgende kapitel vil være opdelt i tre afsnit, første afsnit vil tage udgangspunkt i forskningsbaseret viden inden for performance design, hvor to publikationer præsenteres, der opererer med to forskellige forståelser af performance design (Svabo 2016, 3). Hertil bliver performance studies introduceret, der beskæftiger sig med den bredspektrede tilgang til performance, som er fundamentet for specialets undersøgelse af bryllupper som genstandsfeltet (Schechner 2013, 2). Endvidere en forståelse af og refleksion over specialets placering i det faglige felt, hvor en gennemgang af performance design-litteratur gennemgås med fokus på bryllupper, og da gennemgangen ikke resulterede i nogen dybdegående forskning inden for bryllupper, bliver litteratur inden for performance studier med fokus på bryllupper præsenteret, her viser sig især en kobling mellem bryllupper og ritualteori, hvor brylluppet anvendes som et klassisk eksempel på et ritual. Her tilføjes et redegørende afsnit om ritualteori af Schechner og Turner, der kan hjælpe med at kategorisere et ritual, hvilken form for ritual der er tale om, når man taler bryllup, og skabe forståelse for, hvad der sker, når man gennemgår et ritual, samt en gennemgang af, hvornår der inden for performance studier og ritualteori nævnes bryllup. Afslutningsvis i første afsnit vil der blive præsenteret to forskningsbaserede tekster, der belyser ritualer og bryllup, inden for kommunikationsforskning og family studies.

Anden del af det teoretiske afsnit vil præsentere undersøgelser, der dybdegående beskæftiger sig med bryllupper og trækker på andre felter end performance studies og især på psykologisk, sociologisk og medie- og kommunikationsforskning. Disse undersøgelser har nogle fælles lighedspunkter, hvor medierne og æstetisk iscenesættelse spiller en central rolle i forhold til bryllupper, og dette har været til inspiration til at redegøre for æstetisk iscenesættelse. Dette vil være med udgangspunkt i forståelser af Martin Seel, Martin Jensen og Mike Featherstone, hvilket vil kunne bidrage til en forståelse for de kommende brudes behov for personliggørelse i forbindelse med bryllupsplanlægning.

Sidste afsnit vil være med udgangspunkt i Erving Goffmans teori om interaktion, da han kan bidrage til at bygge bro mellem det tilrettelagte rituelle bryllup og den æstetiske personliggørelse og forstå det spændingsfelt, de kommende brude står overfor, samt hvordan kommende brude overvejer deres rolle i planlægningen.

# Performance design

Det internationale forsknings- og uddannelsesfelt performance design har eksisteret siden 2004 i dansk kontekst. En måde at forstå feltet performance design på kan være ved hjælp af antologien *Theatre and performance design* (2010) af Jane Collins og Andrew Nisbet. Deres forståelse for performance design er relateret til scenografisk praksis. Teater- og performancestudier, kulturteori, kunst, filosofi og samfundsvidenskab samles i et bind for at undersøge de principper, der informerer forståelsen for teater og performance design. Antologien har især fokus på, hvordan performance design beskæftiger sig med teaterverdenen og det scenografiske. *Theatre and performance design* introducerer et bredere felt af scenografi, hvor der inddrages mange forskellige forskere, der hver især bidrager til scenografi. Fx Roland Barthes, som beskæftiger sig med billedets betydning for 'seeren', så kan hans studier om studium og punctum anvendes inden for brugernes oplevelse af den visuelle scenografi.

En anden måde at anskue feltet performance design på kan være ved brugen af performance studier, som er et interdisciplinært fokus, hvor man udvider feltet og rykker performance ud af teatret, og scenografien bliver ikke længere kun en teaterpraksis. En af grundlæggerne af performance studier er Richard Schechner, som beskæftigede sig med det, man kalder en bredspektret tilgang til performance (Svabo 2016, 7).

Performances occur in many different instances and kinds. Performance must be construed as a "broad spectrum" or "continuum" of human actions ranging from ritual, play, sports, popular entertainments, the performing arts (theatre, dance, music), and everyday life performances to the enactment of social, professional, gender, race, and class roles, and on to healing (from shamanism to surgery), the media, and the internet (Schechner 2013, 2).

The one overriding and underlying assumption of Performance studies is that the field is open. There is no finality to performance studies, either theoretically or operationally. There are many voices, themes, opinions, methods, and subjects. (...) anything can everything can be studied "as" performance (Schechner 2006, 1).

Performance studier beskæftiger sig således med studier af performance i hverdagslivet, arbejdslivet, medie-, forbrugs- og kulturlivet (Svabo 2016, 7). Bogen *Performance Design* (2008) af Dorita Hannah og Olav Harsløf stiller netop spørgsmålstejn ved, hvad der vil ske, hvis performance design bevæger sig ud af teatret? De mener, at performance design er et løst, overordnet, undefinerbart begreb, som beskæftiger sig med et bredt område på tværs af performance med fokus på det æstetiske, kulturelle og hverdags oplevelser (Hannah og Harsløf 2008, 12). For at få en større forståelse for hvordan performance studies kan anvendes i praksis, anvender Schechner eksemplet med en Amerikansk fodboldspiller, som konsekvent peger en finger i luften efter en scoring, dette kan anses som at performe en dans eller et ritual (Schechner 2006, 2). Når man beskæftiger sig med performance-perspektivet som analytisk redskab, er iscenesættelse, materialenærhed, proces, deltagelse, subversion, gentagelse og transformation centrale begreber (Groth & Lindelof 2016, 1). Når der undersøges kulturelle fænomener som performance, er det især mødet mellem intention, situation, tekst og publikum, dette kan være alt fra ritualer til koncerter til hverdagssituationer. Det betyder også, at performance foregår på tværs af eksisterende fagtraditioner (Groth & Lindelof 2016, 3).

Specialets placering i det faglige felt

For at få en forståelse for hvordan specialet placerer sig i det faglige felt, foretages en litteraturgennemgang i relevante databaser og tidsskrifter. Søgningens resultater indgår som en del af specialets forforståelse og anvendes til at forstå, hvordan specialeundersøgelsen placerer sig i det faglige felt. Måden, hvorpå jeg har indhentet viden om den akademiske genre, har været igennem Google Scholar, REX' database og i kursuslitteraturen fra faget performance design, hertil har jeg henvendt mig hos to af underviserne på performance design på Roskilde Universitet for at forhøre mig om relevant forskningslitteratur. De primære søgeord har været; Performance, performance design, performance studies, wedding og marriage. Disse ord er blevet kombineret, således at søgningen også har været: performance+wedding, performance studies+wedding osv. Derudover har søgeord som; Victor Turner, Richard Schechner, cultural performance, Erving Goffman, sociology, anthropology, aesthetic, engagement, ceremony, ritual, music, film, magasin, industry og tradition været en del af søgningen på de forskellige databaser, disse kombinationer sammensættes ligeledes på kryds og tværs, så fx har Turner+wedding og cultural performance+wedding været nogle af søge kombinationerne. Afslutningsvis har jeg lavet en gennemgang af litteratur listerne på udvalgte publikationer og undersøgt om hvorvidt henvisningerne kunne være relevante. Med de ressourcer og

det tidsestimat, der har været til rådighed, har det ikke været muligt for mig at finde forskningslitteratur inden for forskningstraditionerne performance studies og performance design, der omfattende beskæftiger sig med bryllup.

Performance design er et nyere akademisk felt, hvor der ikke findes så mange publikationer som direkte beskæftiger sig med performance design, eller som anvender begrebet performance design. Der findes noget international forskningslitteratur om performance design, herunder førnævnte bog publikationerne *Theatre and Performance Design: a reader in scenography*, redigeret af Jane Collins og Andrew Nisbet fra 2010 og *Performance Design* redigeret af Olav Harsløf og Dorita Hannah fra 2008. I en gennemgang af disse to publikationer er det begrænset, hvad der skrives om bryllupper: I *Theatre and Performance Design* nævnes ordet bryllup, i en forklaring om *stage design*, hvor en tegning af et bryllup fra *The Caucasian Calk Circle* bliver vist, og tegningen anvendes i en forklaring om scenedesign med fokus på lys. Ordet bryllup bliver igen nævnt i forlængelse af, hvordan kunstnere skaber billeder, her nævnes hybridbilleder, hvor eksempel er *A perspective picture of the fox's' wedding procession*, dette billede skal understrege teknikken bag hybridbilleder. Men i begge eksempler behandles bryllupper ikke, fotografierne af bryllupper anvendes som eksempel for enten lys eller en billedeteknik og er derfor ikke en behandling af bryllupper.

I *Performance Design* belyses bryllup i et kapitel af Cathrine Bagnall, hvor emnet ikke er centreret omkring bryllupper, men brudekjolen anvendes i en kunstperformance-vandring. Det er en performance, hvor hun besteg et bjerg iført en gammel hvid brudekjole, hertil forklarer hun, hvordan kjolen påtog sig vejret og blev meget tung. Bagnall gik også i Lake Constance iført en pink satinkjole med en glitrende halsudskæring, og på et andet bjerg bar hun en rød balkjole, som larmede i takt med vinden – og sådan fortsætter hun. Hendes tanker med ovenstående var, at følelser skulle være i fokus, forholdet mellem designer og dem, der har tøjet på, skulle belyses samt være en kombination af fashion og performance – og det hele skulle dokumenteres (Hannah og Harsløf 2008, 179f). Denne kunst-performancevandring er ikke relevant for dette speciale, da dette fokuserer på at tage brudekjolen ud af den kontekst, man normalt forbinder brudekjolen med, hvorimod jeg fokuserer på de traditionelle rammer. Hvis man derimod strækker forskningsfeltet ud til performance studies, findes der mere forskning at hente om bryllupper, her er der især fokus på brylluppet som ritual.

# Ritualer

Dette speciale beskæftiger sig, som nævnt, med bryllupper, tilgangen til bryllupper er med udgangspunkt i performance studies, og med en bredspektret tilgang kan bryllupper forstås som en performance (Schechner 2013). Som før nævnt udvider man feltet og rykker performance ud af teaterverdenen, og i stedet åbnes feltet op og der kan ses på fx ritualer og hverdagslivet. Derfor vil jeg argumentere for at specialets genstandsfelt, bryllupper, kan tilgås med en performance studies-tilgangsvinkel.

Hvis man gennemgår forskningslitteratur inden for performance studies med bryllup som fokus, er det især ritualteori der nævnes. Victor Turner og Richard Schechner beskæftiger sig med ritualteori, her nævnes bryllup, vielse og ægteskab i deres forskning, dette nævnes dog oftest som eksempel i en opremsning for at understøtte en pointering eller som understøttende argument. Det er ikke et reelt forskningsfokus for hverken Turner eller Schechner. Jeg har valgt at benytte ritualteori, da det først og fremmest er en tilgang inden for performance studies, derudover vil ritualteori kunne bidrage til at kategorisere et bryllup som et ritual, og det vil kunne give indsigt i, hvordan et bryllup er tilrettelagt med ritualer og traditioner, som gør det genkendeligt og giver nogle tilrettede rammer, som de kommende brude kan designe ud fra.

For lige at tage den fra starten, så er et ritual en eller flere udtryksfulde handlinger, der tillægges symbolsk værdi. Ritualer er gentagne handlinger, som involverer bevægelse, ord eller genstande, og som har til formål at bevirke noget.

A stereotyped sequence of activities involving gestures, words, and objects, performed in a sequestered place, and designed to influence preternatural entities or forces on behalf of the actors' goals and interests (Turner 1977, 183).

Et ritual kan udføres for at skaffe held, regn, vækst, beskyttelse, rigdom, helbredelse osv., dette ses fx når en sportsstjerne udfører et ritual inden en vigtig kamp, eller hvis man lægger sin eksamensbog under hovedpuden for at opnå et godt eksamensresultat. Men et ritual kan også være overgangsriter, eller som Schechner kalder det *rites of passage*, som er ritualer, der transformerer folk permanent (Schechner 2003, 52). Det er især i denne sammenhæng, at forskningslitteraturen om ritualteori

nævner bryllup. Turner nævner, hvordan ritualer, der beskæftiger sig med at om-klassificere personer, bl.a. beskæftiger sig med fødsel, ægteskab, død osv.: "(...) and other rites which are concerned with reclassifying persons who are to pass through the life-crisis of birth, betrothal, puberty, marriage, elderhood, and death (...)" (Turner 1987, 26). En anden Turner, denne gang Jane Turner, lektor ved Department of Contemporary Arts på Manchester Metropolitan University, nævner i sin bog *Eugenio Barba* (2019), hvordan et bryllup er et ritual: "A wedding is a ritual. When it takes place in a church, or other place of worship, a wedding would be considered sacred; however, a wedding can also be secular, that is, not religious" (J. Turner 2019, kap. 1).

Schechner skelner mellem to former for ritualer, hellig (sacred) og verdslig (secular). Hellige ritualer er dem, man forbinder med en religiøs overbevisning, hvorimod verdslige ritualer forbindes med hverdagslivet, sport og andre former ritualer, der ikke har religiøs karakter (Schechner 2003, 53). "A wedding, (...) is the performance of a state-sanctioned contract, a religious ceremony, and a gathering of family and friends. The rituals of a typical American wedding are both secular and sacred" (Schechner 2003, 53). Schechner nævner i forlængelse heraf, hvordan de fleste ritualer er både hellige og verdslige, her anvender han eksemplet med et klassisk amerikansk bryllup. Selve vielsesritualet er oftest religiøst og finder sted i en kirke, udført af en præst. De verdslige ritualer er fx at skære kagen, kaste bryllupsbuketten og den første dans med bruden (Schechner 2003, 53).

Schechner nævner fire perspektiver på, hvordan man kan forstå ritualer og ritualisering: *structures*, hvordan ritualen ser ud og lyder som, hvordan performer de, hvordan bruger de området, og hvem performer dem. *Function*, hvilken opnåelse og funktion er der med ritualen ift. individer, grupper eller kulturer. *Processes*, hvordan ritualer vedtager og medfører forandringer. *Experiences*, hvordan er det at være en del af et ritual (Schechner 2003, 56). I forlængelse heraf nævner Schechner elleve tilgange til ritualer, især relevante til performance studies: (1) ritual as action, as performance (2) human and animal rituals (3) rituals as liminal performances (4) communitas and anti-structure (5) ritual time/space (6) transportations and transformations (7) social drama (8) the efficacy–entertainment dyad (9) origins of performance (10) changing or inventing rituals (11) using rituals in theatre, dance, and music (Schechner 2013, 57). Her har jeg valgt kun at beskrive Rituals as liminal performance, dette skyldes en manglende relevans ift. bryllupper i de resterende ti tilgange, dog skal det tilføjes, at social drama ville være interessant at belyse i en videreudvikling af dette speciale.

## Rituals as liminal performance

Turner var sammen med Schechner en af grundlæggerne af performance studies, de har begge beskæftiget sig med den såkaldte tredeling inden for ritualer og transformation. Turners tredeling og Schechners tredeling kan ved første øjekast virke overensstemmende, men med deres forskellige baggrunde inden for henholdsvis dramaturgi og antropologi er der stadigvæk nogle forskelle på deres tredelinger. Med fokus på Turners tredeling opdeler han menneskers rituelle overgange (rites of passage) i tre faser; preliminal, liminal og postliminal, hvor hver fase har nogle kendetegn som fx tøj, personer, dans, fejring eller andet. Den preliminale fase er tiden op til udførelsen af ritualet, det er fasen, hvor man adskiller sig fra almindelig hverdag. I denne fase kan der være nogle kendetegn, som symboliserer, at man skal til at gennemgå et ritual og en transformation. "Liminal entities are neither here nor there; they are betwixt and between the positions assigned and arrayed by law, custom, convention, and ceremonial" (Turner 2008, 95). Den liminale fase er her overgangen fra en social kategori eller identitet til en anden foregår – det er ifølge Turner denne fase, hvor man er *betwixt and between*, man har ikke nogen titel - man er i ingenmandsland, og det er en nødvendighed for at passere og påtage sig sin nye titel eller identitet. Den liminale fase var især den, Turner var optaget af. Den liminale fase er selve udførelsen, hvor transformationen sker, det er her, personerne får deres nye identiteter, titler eller magtforhold, og dette kan opnås på adskillige måder afhængig af den sociale eller kulturelle sammenhæng. Det er i dette stadie, at personen eller personerne er mere skrøbelige, da "(...) they enter a time-place where they are not-this-not-that, neither here nor there, in the midst of a journey from one social self to another" (Schechner 2006, 66).

At the conclusion of the liminal phase of a ritual, actions and objects take on, and radiate, significances in excess of their practical use or value. These actions and objects are symbolic of the changes taking place. The "I do" and exchange of rings at a wedding (...) each signifies a change in status, identity, or what-have-you. Each marks the transformation that is taking place (Schechner 2006, 66).

Der kan ofte være nogle kendetegn i den liminale fase, der viser ens nye status, her anvender Schechner igen bryllup som eksempel, da det kan være det at sige "Ja" eller give ringene som et symbol på ens nye titel som gift, dette kan også være en jødisk drengs omskæring eller at kaste jord på kisten til begravelsen. Ligeledes nævnes bryllup i *The SAGE Handbook of Performance Studies* (2006) af Soyini Madison og Judith Hamera, her beskrives der også *betwixt and between*, hvor bryllup bliver anvendt som et eksempel på stadiet mellem det at være single og gift:

The wedding ceremony is the performance that marks the couple's new status in the community as married, not only for them but for their parents and friends, with the change in behavior they are expected to exhibit as well (Madison og Hamera 2006).

Som tidligere nævnt er brylluppet således måske det mest klassiske eksempel på ritual og på, hvordan overgangen mellem forskellige liminale faser – i hvert fald i vestlig sammenhæng.

Efter den liminale fase kommer den postliminale fase, hvor man kan påbegynde sin nye identitet (Turner 1987, 21-31). I denne fase kan man vende tilbage til hverdagen og starte sin nye identitet, her kan der også være tale om nogle kendetegn, der illustrerer ens nye identitet. Turner introducerer også begrebet liminoid, der til forskel for liminal er en midlertidig frivillig forandring, begrebet kan især anvendes inden for fx underholdningsindustrien, kunsten eller som tilskuer til et teaterstykke: "(...) while liminoid arts and entertainments are voluntary" (Schechner 2003, 189). Liminoid består også af tre faser; preliminoid, liminoid og postliminoid, der kan sammenlignes med de tre faser af liminal.

Der er dermed en tydelig sammenhæng mellem ritualer og bryllupper, da brylluppet er det mest klassiske eksempel på et ritual, det skal dog tilføjes, at der netop ikke er tale om en dybdegående forskning om bryllup inden for performance studies, men brylluppet som et eksempel på et ritual. Hvis man udvider forskningen og ikke længere har performance studies som fokus, er der en undersøgelse centreret omkring kommunikationsforskning, hvor fokus er på socialkonstruktivismen og ritualer: *Performing marriage: marriage renewal rituals as cultural performance* (2009) af Leslie A. Baxter & Dawn O. Braithwaite, hvor formålet med undersøgelsen er at undersøge, hvordan ægteskabsfornyelsesritualet afspejler den sociale konstruktion af ægteskab i USA. Dette gøres ved hjælp af to perspektiver: socialkonstruktivisme og ritualteori. Metodisk anvender undersøgelsen interview, hvor de har interviewet personer, der for nyligt har indgået i ægteskabsfornyelsesritualet, eller som planlægger at gøre det. Turners ritualteori benyttes til at undersøge ægteskabsfornyelse som ritual, og hvordan ægteskabsfornyelse opfylder kriterierne for et ritual. Her nævnes bl.a., hvordan løftefornyelsen involverer et publikum, og at begivenheden er en offentlig vedtagelse, hvor der indgår en ceremoni. I en "human and familystudies"-undersøgelse er fokus også på bryllupper, traditioner og ritualer, *Analysis of wedding rituals: an attempt to make weddings more meaningful* (1980) af Barbara Jo Chesser, men denne har dog en lidt anden tilgang til bryllup end ovenstående. Denne tekst behandler nemlig bryllupper ved at opremse bryllupstraditioner og ritualer og forklarer, hvordan disse enten er opstået, forklarer om årsagen eller betydningen af traditionerne og ritualerne. Under hvert



punkt beskrives, hvordan ritualerne er opstået, for at gøre bryllupsritualerne mere meningsfulde og for at skabe forståelse for, hvorfor man gør, som man gør.

#### DELKONKLUSION

Når man beskæftiger sig med det internationale forsknings- og uddannelsesfelt performance design, er der ikke meget at hente omkring bryllupper. Hvis man derimod supplerer med den bredspektrede tilgang fra performance studies nævnes bryllupper en del gange som eksempel på et ritual. Det skal dog tilføjes, at der inden for performance studies umiddelbart heller ikke findes nyere forskningslitteratur, der dybdegående beskæftiger sig med bryllupper. Udvider man feltet endnu engang og fokuserer på ritualer, forekommer der væsentligt mere forskningslitteratur om bryllupper, herunder inden for fx kommunikationsforskning og family studies. I en videre søgning på forskningslitteratur om bryllupper, uden for performance studies og ritualer, var der adskillige relevante undersøgelser med udgangspunkt i kommunikation. Jeg vil i det følgende fokusere på forskningslitteratur inden for psykologi, sociologi, medie- og kommunikationsforskning, der fokuserer på bryllupper, fælles for disse undersøgelser er især deres indirekte brug af æstetikken i forhold til bryllupper.

# Bryllupper

Hvis man som sagt udvider feltet endnu engang til forskningslitteratur om bryllupper generelt og uden performance studies som fokus, vil et langt større udvalg vise sig. Følgende undersøgelser trækker således på andre felter end performance studies og trækker især på psykologi, sociologi og medie- og kommunikationsforskning. Efter en gennemgang af forskningslitteraturen vil æstetik og iscenesættelse blive præsenteret, dette skyldes især en fælles forståelse i forskningslitteraturen for det visuelle udtryk.

Eksempler på forskningslitteratur, der beskæftiger sig med den psykologiske vinkel på bryllup er: *Marriage and the construction of reality* (1964) af Berger og Kellner, samt *Family communication* (1999) af Whitchurch og Dickson. Førstnævnte bog beskæftiger sig med selvrealisering i forlængelse af ægteskabet, og sidstnævnte bog omhandler psykologisk forståelse for familiemønstre, skilsmisse, børn i forhold til nyt ægteskab m.m. Disse eksempler på forskningslitteratur beskæftiger sig ikke med selve vielsesritualet eller det at planlægge et bryllup. Det er der derimod andre nyere forskningsartikler, som gør:

*Wedding paradoxes: individualized conformity and the 'perfect day'* (2017a) af Julia Carter og Simon Duncan, sætter fra et sociologisk perspektiv spørgsmålstegn ved, hvorfor man afholder et bryllup, især et udsmykket, dyrt og tidskrævende bryllup, når der ser ud til at være et lille socialt behov for at gøre det? Bryllupper har aldrig været mere fri for kulturelle normer og officiel kontrol - så hvorfor afspiller disse angiveligt unikke og dybt personlige begivenheder normalt de samme antagende traditioner? Mens eksisterende forståelser fremhæver bryllupper som en social visning af succes, understreges samtidig manipulation af en magtfuld bryllupsindustri. Dette former de fire store diskurser, som interviewpersonerne bruger til at give betydninger for deres bryllupper: *Parret/relation, projektet, re-tradition og romantiseret forbrug*. På samme tid ønskede mange par ikke at være markant unikke, men snarere tydeligt normale. Dette er, hvad teksten kalder *individualiseret overensstemmelse*. Denne undersøgelse har været til stor inspiration for dette speciale, da der først og fremmest er tale om æstetiske bryllupper, men samtidig viste undersøgelsen, at parrene gerne ville følge traditionerne og være 'normale'. Dette er i modsætning til, hvad både

interviewpersonerne udtaler, men også i modstrid med størstedelen af udtalelserne på facebookgruppen.

I en anden sociologisk artikel også skrevet af Julia Carter, *Why Marry* (2017b) beskæftiger hun sig ligeledes med bryllupper, men med fokus på forståelsen af hvordan beslutninger om ægteskab træffes. Ægteskabelig sikkerhed, stræben efter det traditionelle familieliv og traditionelle fantasier. Undersøgelsen viser, at ægteskab ønskes, grundet det er traditionelt, naturligt og 'normalt'; ikke at gifte sig er uønsket og unormalt og socialt uacceptabelt i de vestlige kulturer.

Fra et medie- og kommunikationsforskningsperspektiv er følgende tre undersøgelser udvalgt, de er valgt på baggrund af måden, hvorpå de fremhæver nye mediers rolle i forhold til æstetisering, (selv-) iscenesættelse og personliggørelse: *The dress: Theme and selfpresentation in online Australian wedding planning fora* (2017) af Brenda Laskey & Lesley Stirling, var fokus på den sproglige selvpræsentation i skriftlige bryllupsplanlægningsfora, og hvor undersøgelsen forklarer måder, hvorpå kriterier for gruppe-medlemskab blev udtrykt, og hvordan at traditionelle idealer om feminin perfektion blev styrket. Et fokus i undersøgelsen var måderne, deltagerne talte om brudekjolen, da et overtal personificerede brudekjolen. I *From "Say Yes to the Dress," to Pinterest: How Agenda Setting is used in the Wedding Industry* (2013) af Katie Schultz stilles der spørgsmålstejn ved mediernes påvirkning på bryllups industrien. Ifølge undersøgelsen er det især mediet Pinterest, der har været med til at ændre dagsordenen for bryllupper, da der fremvises de mere kreative og detaljerede bryllupper med fokus på gør det selv, DIY-bryllupper. På grund af den store stigning i interessen for bryllupper i underholdningsindustrien, reality-tv-shows og brudemagasiner er der sat visse standarder for det moderne bryllup. I bogen *Critical thinking about sex, love, and romance in the mass media* (2007), beskæftiger et kapitel af Kevin Johnson sig med, hvordan bryllupper bliver portrætteret i bryllupsfilm, med fokus på Galicians myter. Formålet med undersøgelsen er at vise, hvordan medierne fremstiller et urealistisk billede af bryllupper og de forventninger, der hører med. Det er fra frietiet, til planlægning, selve brylluppet og bryllupsrejsen.

Disse undersøgelser har været med til at give en forståelse for, hvordan man behandler bryllupper i forskningslitteratur, både metodisk men også problemorienteret. Min undersøgelse er dermed inspireret af flere af ovennævnte undersøgelser, da de kan bidrage til at forstå forskningsfeltet bedre. Fælles for ovenstående undersøgelser er deres inddragelse af æstetikken indirekte. De nævner

nødvendigvis ikke begrebet æstetik, men har fokus på enten udsmykket bryllupper, brudekjolens betydning, og mediernes rolle i forhold til iscenesættelse og personliggørelse. Jeg finder det derfor relevant at inddrage æstetik, da det kan bidrage til en større forståelse for, hvordan brylluppet forstås som mulighed for personliggørelse.

## ÆSTETIK

Æstetik stammer fra det græske ord *aisthesis*, som betyder sansning, fornemmelse og følelse. Inden for æstetik er der tale om sansning og læren om sanselig erkendelse, skønhed og kunsten i oprindelige forstand. Æstetik er en betegnelse, der dækker over de fem sanser; de auditive, de taktile, de visuelle og de to aromatiske sanser (Thorlacius 2015, 332).

Martin Seel, professor, doktor i filosofi ved Johan Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main, mener, at al iscenesættelse er æstetik, og iscenesættelse bør derfor forstås som et æstetisk begreb (Seel 2008, 7). Seel beskriver, hvordan iscenesættelse er en handlingsproces, men at ikke alle handlinger er iscenesættelse, og hertil tilføjer han, at alle former for iscenesættelse er en æstetisk operation, men at dette ikke er gældende den anden vej rundt, altså at ikke alle æstetiske operationer er iscenesættelse (Ibid.). Seel definerer iscenesættelsesbegrebet ud fra tre elementer. Første element omhandler intentionen bag iscenesættelsen, da iscenesættelse kræver en intentionel fremførelse og er et resultat af en intentionel proces (Seel 2008, 7f). Andet element beskæftiger sig med fremførelsen for et publikum, det handler om synliggørelsen af iscenesættelsen, dette kan både være i form af et tilstedeværende publikum eller ej, samtidig er der ikke defineret et bestemt antal publikummer. Seel hævder, at man ikke kan iscenesætte sig selv uden publikum (Seel 2008, 8f). Tredje element er rumligt og tidsligt forhold, iscenesættelsen foregår i et begrænset rum og inden for et begrænset tidsrum. Her tilføjes også, hvorledes et iscenesat forløb er øjeblikkeligt, der er tale om en midlertidig forestilling. Iscenesættelsen kan altid være anderledes, alt kunne have været anderledes (Seel 2008, 9f). Seel argumenterer for, at årsagen til iscenesættelse skyldes nærvær, det gør nærværet mærkbart, og æstetiske iscenesættelser frembringer og fremhæver et nærvær og en tilstedeværelse (Seel 2008, 10-12). Dette kan henvises til den franske sociolog Michel Maffesolis teori om neo-stammer, hvor æstetikens forudsætning er en nydelse af samværet, og at stammen har et æstetisk symbol, udtryk m.m., som man identificerer sig med, og som stammen har til fælles. Der er dermed tale om, at medlemmerne deler livsstil, smag og fælles æstetiske udtryksmåder, som er genstand for fællesskabsfølelsen (Liebst 2009, 13; Thorlacius 2009, 257). Selvom Maffesoli og Seel ikke nødvendigvis deler synspunkter, kan der argumenteres for, at Seels syn på æstetisk iscenesættelse

som mærkbart nærvær og Maffesolis æstetiske fællesskaber kan sammenlignes, da omdrejningspunktet for æstetikken er en udtryksmåde, hvor samvær, fællesskab og nærvær er i centrum. Mike Featherstone er en britisk sociolog, der bidrager med en anden vinkel på æstetisering, hvor han beskæftiger sig med udviklingen i samfundet, hvor samfundet er gået fra produktionssamfund til reproduktionssamfund. Featherstone interesserer sig for æstetiseringen af hverdagen, hvor han hævder, at brugsgenstande har fået ny æstetisk betydning, da der nu er tale om design og livsstilmarkører (Featherstone 2007, 95). Denne holdning deler Mads Storgaard Jensen, ph.d. i filosofi og semiotik fra Aarhus Universitet;

Æstetisering går ud på, at en vare ikke længere bare er funktionel, billig og driftssikker. I dag skal den også være designet. Nu må ens citronpresser gerne være designet af Phillip Starck, ens toiletbørste må gerne ligne en kaktus eller en rumraket (...) (Jensen 2017, 271).

Tilbage til Featherstone, han mener, at virkeligheden er opdelt i to anskuelsesmåder som følge af æstetiseringen i hverdagen. *Reality* er den 'almene' virkelighed, hvorimod *hyperreality* er en virkelighed, hvor tingene er poleret, perfekte og det optimale, sagt med andre ord er hyperreality, ifølge Featherstone, den, som medierne portrætterer og konstruerer. Konsekvensen af hyperreality truer menneskers forståelse for virkelighedsfølelse, og virkeligheden bliver en æstetisering af hallucinationer (Featherstone 1991, 85; Featherstone 2007, 97f)

Television produces a surfeit of images and information which threatens our sense of reality. The triumph of signifying culture leads to a simulational world in which the proliferation of signs and images has effaced the distinction between the real and the imaginary (Featherstone 1991, 85).

Der kan dermed diskuteres, i hvor høj grad en sammensmeltning mellem reality og hyperreality har af påvirkning på bryllupsplanlægningen og brudenes forhold til personliggørelse af brylluppet.

## DELKONKLUSION

Når man åbner feltet op og undersøger forskningslitteratur inden for bryllupper, er der meget inspiration at hente. Især Julia Carters undersøgelse *Wedding paradoxes: individualized conformity and the 'perfect day'* (2017a) har været til stor inspiration, netop fordi at den første del af hendes undersøgelse omhandlede behovet for traditionelle rituelle bryllupper med fokus på de store og udsmykkede af slagsen, men i anden del af hendes undersøgelse viste det sig, at hendes

interviewpersoner ønskede at følge strømmen og bibeholde traditionerne og ritualerne og samtidig ikke havde et behov for at være unikke. Dette var markant anderledes end min data, da behovet for personliggørelse var stort. Min data var mere i overensstemmelse med undersøgelsen *From "Say Yes to the Dress," to Pinterest: How Agenda Setting is used in the Wedding Industry* (2013) af Katie Schultz, der også viser hvordan medierne har sat dagsorden for, hvordan et moderne bryllup bør være, med fokus på DIY og detaljerne. I forlængelse heraf fandt jeg det relevant at inddrage æstetikken, som bl.a. siger, at al æstetik er iscenesættelse. Derudover er en af antagelserne inden for æstetikken, at fællesskabet, fælles æstetiske udtryksmåder bliver genstand for fællesskabsfølelsen, og afslutningsvis bliver det inddraget, hvordan æstetisering er en livsstilsmarkør.

# Interaktion

Følgende afsnit er med udgangspunkt i den canadiske sociolog Erving Goffman. Goffmans teori viser de rituelle aspekter af, hvordan mennesker interagerer med hinanden i hverdagslivet, i hans tilfælde er der dog ikke tale om de åbenlyse og bevidste ritualer, men derimod om de rituelle aspekter ved interaktion (Steeg Jensen 2000, 32f).

One must look ... rather to the fact that societies everywhere, if they are to be societies, must mobilize their members as self-regulating participants in social encounters. One way of mobilizing the individual for this purpose is through ritual ... The general capacity to be bound by moral rules may well belong to the individual, but the particular set of rules which transforms him into a human being derives from requirements established in the ritual organization of social encounters (Goffman 1967, 44f).

Ritualer er ifølge Goffman en måde at omgås på, det handler om at beskytte egen og andres integritet. Det er en symbolsk handling, der viser respekt over for et objekt. Ritualer er derfor ifølge Goffman retningslinjer for, hvordan man opretholder og gennemfører en social interaktion, med respekt for egen og andres integritet. Der er ikke tale om, hvorvidt Schechner og Turners definition af ritualer er bedre eller dårligere end Goffmans, men derimod er der tale om to forskellige ritualer, som muligvis kunne foregå samme tid, men med hvert deres fokus. Jeg vil i dette speciale primært fokusere på Schechner og Turners forståelse for ritualer, og dermed vil Goffmans interaktionsritual være i baggrunden. Dette skyldes, at Goffmans interaktionsritual er på microplan, og jeg især ønsker at forstå bryllupper som et åbenlyst og bevidst ritual. Goffman kan til gengæld bidrage til det spændingsfelt kommende brude befinder sig i i deres planlægningsproces, hvor de så vidt muligt må balancere mellem det tilrettelagte ritual og mediernes rolle, som giver anledning til personliggørelse og æstetisk iscenesættelse.

## Hverdagslivets rollespil

Goffman var inspireret af teaterverdenen, hvilket kommer til udtryk i hans sammenligning mellem hverdagslivet og en teaterforestilling. Vi indgår hele tiden i sociale møder, både online og offline, og i disse møder påtages en rolle, som er måden, man ønsker at blive opfattet på, både af sig selv og af andre. Der kan både være tale om en bevidst eller ubevidst rolle, men uanset intentionen vil der blive

sendt signaler, som er med til at skabe et billede af én selv og omvendt. Når man har interaktion med andre, er man i sin rolle, og man optræder derfor for sit publikum, og den person, der optræder, bliver kaldt for den optrædende. Den optrædende spiller således en rolle for sit publikum, og publikummet må derfor tro på, at den optrædende besidder disse træk, som iscenesættes. Dette er også gældende den anden vej rundt, hvor den optrædende må tro på sin egen rolle og være overbevist om sit eget skuespil og iscenesættelse (Goffman 2015, 67). For hver gang man møder andre, vil situationen afkodes gennem signaler, og den optrædende vil altid forsøge at tilpasse sig og agere ud fra situationen (Goffman 2015, 67f). *Optræden* er det overordnede ord for al aktivitet, der foregår i en begrænset periode, hvorimod *face* er selve det ansigt, vi investerer i den sociale interaktion og i mødet, hvor der er uskrevne spilleregler eller god etikette, som gør, at der ikke stilles spørgsmålstejn ved hinandens oprigtighed, og at vi forbliver i vores roller. Det er en nødvendighed at opretholde sin sociale status, ved at afstemme måden man gebærder sig på i den sociale kontekst, hvor hverken én selv eller andre må tabe ansigt. At tabe ansigt vil sige at man ikke lever op til den forventede rolle (Goffman 2015, 141). Det er ikke målet for social interaktion, men derimod en forudsætning (Ibid.).

Goffman beskriver, hvordan al optræden definerer situationen ud fra facaden, facaden er standard udtryksmekanismer, som benyttes under optræden (Goffman 2015, 71). Her skelnes mellem kulisserne og personlig facade, hvor kulissen er møbler, udsmykning, fysisk indretning og andre former for rekvisitter (Ibid.).

En kulisse bliver generelt, hvor den er, i geografisk forstand, så hvis man vil gøre brug af en bestemt kulisse i sin optræden, kan man ikke påbegynde forestillingen, før man har indfundet sig på det rigtige sted, ligesom man er nødt til at afslutte den, når man forlader stedet (Goffman 2015, 71).

Det er dermed en nødvendighed, at ens face og rolle tilpasses kulisserne, da kulisserne er medskabere af ens optræden (Ibid.). Ens personlige facade er derimod det udtryksudstyr, som identificeres med den optrædende, og som forventes at følge med den optrædende, uafhængig af kulissen. Den personlige facade er; distinktioner, der angiver embede og rang, påklædning, køn, alder, racemæssige kendetegn, størrelse og udseende, holdning, talemønstre, ansigtsudtryk og gestik (Goffman 2015, 72). Goffman tilføjer dog, hvordan nogle af disse personlige facader kan ændres fra det ene øjeblik til det andet, men vi har dog en forventning om, at de er mere stabile end fx kulissen (Ibid.). Den personlige facade opdeles i to kategorier *ydre* og *manerer*. Det ydre signalerer til publikummet den optrædendes sociale status, og om den sociale sammenhæng, den optrædende er i gang med, fx en uformel eller formel begivenhed, eller om den optrædende er på arbejde eller er i gang med afslapning (Goffman



2015, 72f). Manerer er forventningerne, den optrædende har til de andre aktørers *samhandlingsrolle* (Ibid.). Det forventes, at ydre og manerer er i overensstemmelse, dog tilføjer Goffman, at ydre og manerer kan stride imod hinanden (Goffman 2015, 73):

Men ydre og maner kan naturligvis stride mod hinanden, som når en optrædende, der ser ud til at være højere stillet end sit publikum, opfører sig på en måde, der er uventet jævn eller fortrolig eller undskyldende, eller når en optrædende, der iført en høj rangs klædedragt, præsenterer sig for et individ med endnu højere status (Goffman 2015, 73).

Goffman beskriver således, hvordan facade bør være i konsensus med kulissen, ydre og manerer for at opnå en troværdig og oprigtig rolle. Goffman beskriver også, hvordan et facadeområde bør tages højde for; et facadeområde er selve stedet, hvor optræden udspiller sig (Goffman 2015, 141). Kulissen er derfor på facadeområdet, og her er der ofte knyttet nogle normer til facadeområdet. Her anvendes eksemplet med en kirke, hvor der er knyttet nogle normer til, hvordan man bør opføre sig, og ens optræden skal således tilpasses, og ellers vil man som sagt tabe ansigt (Goffman 2015, 141f). Goffman anvender også eksemplet med et cocktailparty, som kan omfatte mange forskellige samtalede undergrupper, hvor størrelsen og sammensætningen kan ændres (Goffman 2015, 141).

Goffmans teori beskæftiger sig med to centrale begreber, omhandlende to adskilte scenerum for enhver optræden, disse kalder han for *frontstage* og *backstage*. Kort fortalt er frontstage den offentlige scene, som er tilgængelig for publikum, hvorimod backstage er det private øverum, hvor frontstageadfærden kan indøves, og man kan ”step out of character” (Jerslev 2014, 70). Jævnfør Goffman skal disse to begreber ikke nødvendigvis forstås som fysiske rum, hvor man går fra det ene rum til det andet, men derimod som en *områdeadfærd*, hvor forskellige områder giver forskellige anledninger til adfærd (Goffman 2015, 22). I overgangen fra backstage til frontstage kan der opstå kritiske situationer, da der er tale om et karakterskift (Ibid.). Goffman beskæftigede sig med disse begreber i 1959, hvor han udtalte, at grænsen mellem frontstage og backstage altid var tydelig og konkret, samtidig med at de er gensidigt afhængige (Jerslev 2014, 70). Det betyder, at der ikke var nogen tvivl om, hvornår man var alene, fik sit pusterum og kunne overveje og reflektere over sin næste optræden. Samtidig var der heller ingen tvivl om, når man var sammen med andre og i gang med en optræden foran et publikum. Grænsen mellem de to begreber har dog ændret sig med tiden i form af kulturel udvikling og hverdagslivets struktur, her er det især er medierne, der har ændret på sociale mønstre og vores måde at kommunikere på (Ibid.). Joshua Meyrowitz gør opmærksom på, hvordan elektroniske medier giver hurtigere og nemmere adgang til hinandens optræden. Han mener derfor

ikke, at grænserne mellem frontstage og backstage er tydelige og har derfor videreudviklet på Goffmans begreber. Ifølge Meyrowitz er frontstage og backstage mere dynamiske, og her tilføjer han begrebet *middle region*, ”når publikum metaforisk talt får mulighed for at kigge ind i kulissen (...)” (Jerslev 2014, 71). Middle region er således en kombination af Goffmans frontstage og backstage, fx med reality-tv og blogs får publikum muligheden for at se den optrædende i en hverdagslignende situation, men den optrædende er stadigvæk bevidst om sin optræden. Hertil tilføjer Meyrowitz nyere versioner af tidligere frontstage og backstage, nemlig *forefront* og *deepback*, som er mere ekstreme udgaver af Goffmans begreber (Jerslev 2014, 71f). Dette skyldes, at publikum nu har fået adgang til den optrædendes backstage, og den optrædende skal endnu længere bagved, for at få sit pusterum.



KAPITEL 3

*Metode*

# Metode

I følgende afsnit vil der blive introduceret valg af metode, som er specialets fremgangsmåde for at komme fra problemfelt til konklusion; det er måden, der skabes viden ved brug af en videnskabelig metode. Fokus for det empiriske arbejde er, at opbygge en kvalitativ forståelse af kommende brudes oplevelse af brylluppet som en både rituel og traditionspræget begivenhed og mulighed for personliggørelse og æstetisk (selv-)iscenesættelse. Dette gøres vha. af to primære metoder: kvalitative interview og netnografi. Afsnittet vil tage udgangspunkt i Svend Brinkmann, professor i kvalitative metoder, Steinar Kvale, leder af Center for Kvalitativ Metodeudvikling og Lene Tanggaard, professor i pædagogisk psykologi. Den netnografiske del tager afsæt i Robert Kozinets. Endvidere vil Design Thinking blive præsenteret, da denne metode kan omsættes til en prototype i form af en bryllupsguide til kommende brude.

## Interview

Kvalitativ forskning er en metode, der kan anvendes, når der skal undersøges et fænomen på baggrund af en eller flere personers fortællinger, hvor deres eget perspektiv er i fokus. Modsat kvantitativ forskning ønsker man at forstå, *hvordan* i stedet for *hvor meget* (Brinkmann og Tanggaard 2010, 17-18). En af de mest anvendte metoder inden for kvalitativ forskning er interview, dette kan sammenlignes med en struktureret samtale, der har et bestemt formål, og hvor interviewforskeren styrer samtalen (Kvale og Brinkmann 2009, 19). Det kvalitative forskningsinterview forsøger at forstå "(...) interviewpersonernes synspunkter, udfolde den mening, der knytter sig til deres oplevelser, afdække deres livsverden forud for videnskabelige forklaringer" (Kvale og Brinkmann 2009, 17). Interviewet giver dermed mulighed for viden, indsigt og holdning til et bestemt emne.

## Det semistrukturerede interview

Når man beskæftiger sig med interview, bør man overveje, hvilken form for interview der passer bedst til ens forskning. Her nævner Kvale og Brinkmann fire former for interview, man kan beskæftige sig med; det uformelle interview, det ustrukturerede interview, det semistrukturerede interview og det strukturerede interview. Jeg har valgt det semistrukturerede interview, da det består af åbne spørgsmål, hvor både interviewforskeren og interviewpersonen har mulighed for at uddybe og tilføje spørgsmål og svar (Kvale og Brinkmann 2009, 144). Det kendetegnende ved et

semistruktureret interview er en interviewguide (bilag 2). Denne anvendes som strukturredskab, dog kan rækkefølgen ændres undervejs, og spørgsmål kan uddybes eller ændres undervejs (Ibid.). Interviewguiden starter ofte med hvad-spørgsmål, hvad er det, man vil undersøge med sine interviews? Dernæst kommer hvordan-spørgsmålet, hvordan opnår man denne viden? (Brinkmann og Tanggaard 2010, 37). Interviewguiden består af forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål, og årsagen til, at spørgsmålene deles op, skyldes, at forskningsspørgsmål ikke nødvendigvis fungerer som et interviewspørgsmål (Ibid.).

#### Interviewproces

Kvale og Brinkmann anbefaler en systematisk procedure til en interviewundersøgelse, som de kalder de syv faser (Kvale og Brinkmann 2009, 119). De syv faser hjælper til en bevidsthed omkring valg i processen og til at bevare undersøgelsens hensigt (Kvale og Brinkmann 2009, 123). Kvale og Brinkmanns syv faser er; tematisering, design, interview, transskription, analyse, verifikation og rapportering, følgende afsnit vil dog kun belyse de første fem.

Tematisering og interviewguide kan sammenlignes, det er tematiseringen, der klarlægger rammerne omkring undersøgelsen: Hvad handler undersøgelsen om, og hvordan opnår man den korrekte viden (Kvale og Brinkmann 2009, 125). Specialets tematisering er udformet i problemformuleringen, hvorefter interviewguiden er baseret på problemformuleringen.

Design er udgangspunktet for et interview, det er valgene, man gør sig undervejs: Hvordan opnår man viden og indsigt i emnet, hvem kan give denne viden, hvad er den estimerede tid til undersøgelsen osv. (Kvale og Brinkmann 2009, 129-133). Dette speciales design er således de overvejelser, jeg har gjort mig undervejs i processen. Jeg fandt det relevant at interviewe forskellige kommende brude for at klargøre, hvordan et bryllup ser ud i nutiden og hvordan bruden planlægger sit bryllup, og hvilke overvejelser hun har gjort sig undervejs. Efter fjerde interview var det tydeligt, at brudene gav meget ensartede svar, og grundet dette og den estimerede tid vurderede jeg, at de fire interviews var nok til at få en forståelse for emnet. Derudover har jeg hentet supplerende data ned fra facebookgruppen Bryllup – Jeg skal giftes – Bryllup.dk, dette vil jeg komme nærmere ind på i afsnittet om netnografi.

Interview er selve afholdelsen af interviewet med interviewguiden i fokus. Hvilken tilgang har man til interviewet og interviewpersonen? Forklarer man om undersøgelsen, eller undlades dette? Er interviewet opstillet med spørgsmål og svar eller en mere flydende dialog? (Kvale og Brinkmann 2009, 143). Jeg har forsøgt at have en åben tilgang til interviewet, hvor jeg ikke beskrev indholdet i specialet – så de kommende brude ikke lod sig farve af dette. Interviewene bestod ellers af en meget flydende dialog, hvor jeg så vidt muligt har forsøgt at få dem til at tale, og ikke mig. I de første to interviews kunne jeg mærke, at interviewpersonerne havde en følelse af, at der var tale om rigtige og forkerte svar. Dette tog jeg med i mine overvejelser ved de resterende to interviews, hvor dette ikke var tilfældet mere. Her jeg lagde jeg meget vægt på, at der altså ikke var et rigtigt og forkert svar, og at alle bryllupper er unikke på deres egen måde.

Transskription er forløbet, hvor interviewmaterialet bliver rekonstrueret fra talesprog til skriftsprog. Skriftsproget er mere anvendeligt og overskueligt i en analyse. Tale- og skriftsprog er to forskellige former for sproglige medier, talesprog er ofte uafsluttede sætninger, hvor der kan være flere pauser og gentagelser, samtidig med at man springer mellem sine pointer. Skriftsprog består derimod af kortere sætninger med komma og punktum (Kvale og Brinkmann 2009, 200; Brinkmann og Tanggaard 2010, 43). Transskription er undersøgelsens empiriske data og første analytiske del, her bør man være opmærksom på, hvilke dele der kan gå tabt under processen fra talesprog til skriftsprog, såsom mimik, kropssprog, toneleje osv. (Kvale og Brinkmann 2009, 201f). Det er nødvendigt at overveje, hvordan man transskriberer, ud fra hvad der er væsentligt for undersøgelsen. Jeg har valgt en meningskondenseret transskriptionsmetode, hvor indholdet har været det væsentlige, og derfor er flere detaljer såsom toneleje undladt.

Analyse er tilgangen, man anvender til ens transskribering, for at tydeliggøre meningsindholdet. Der kan være utallige sider af transskription, og derfor vil en analysetilgang hjælpe til at organisere transskriberingen (Kvale og Brinkmann 2009, 223). Der findes flere former for interviewanalytiske tilgange, der kan anvendes. Jeg har valgt at få inspiration af den eklektiske og teoretiske analyseform til mine interviews. Disse to typer har en åben tilgang til transskriptionen (Kvale og Brinkmann 2009, 259): “Nogle vil ikke være afhængige af en bestemt analyseform, men inddrager en fri blanding af metoder (...), [som] bygger på en generel læsning af interviewteksterne kombineret med teoretisk prægede fortolkninger” (Ibid.). Med den eklektiske tilgang arbejder man interdisciplinært og anvender forskellige former for metode, hvor jeg bl.a. benytter designtænkning. Der dannes et

overblik over transskriberingerne ved en gennemlæsning, hvorefter man begynder at forstå udtalelserne på baggrund af sammenligning, forskelligheder, forståelser for emnet osv. (Ibid.). Den teoretiske tilgang anvendes til at forstå transskriptionen ud fra forskellige teoretiske standpunkter (Kvale og Brinkmann 2009, 261). Dette vil også være strukturen i den analytiske del.

### Interviewpersoner

De fire interviewpersoner bestod af kvinder fra Københavnsområdet, Louise og Dorthe er fundet gennem facebookgruppen, Anastasia er en bekendt, og Emilie er Anastasias veninde. De fire kvinder er forskellige steder i deres planlægningsproces, Dorthes bryllup var i sommeren 2019, men interviewet er foretaget inden selve brylluppet. Så på daværende tidspunkt var Dorthe stadigvæk i planlægningsfasen. De resterende tre kvinders bryllup er i sommeren 2020. De er alle fire valgt på baggrund af deres store interesse for bryllupper og planlægning, samtidig havde de som udgangspunkt forskellige former for bryllupper og intentioner med bryllupperne. Derudover var fælles for dem alle, at de skal giftes, fordi de har lyst, og ikke af praktiske årsager. Kvinderne beskrev især deres behov for kontrol, behovet for at være med ind over alle detaljer og lysten til at gøre deres bryllupper personlige. Dorthe, Anastasia og Emilie ønsker ikke en traditionel vielse, dette skyldes bl.a. at de ikke føler de kan personliggøre vielsesritualet og dermed ændre på måden det foregår på. For Anastasia er det vigtigt, at hun kan kysse sin mand i kirken, kaste med ris og lave vows (løfter), derfor ønsker Anastasia at afholde sit bryllup i USA, her ønsker hun også en amerikansk *rehearsal dinner*, hvor talerne fra venner bliver afholdt dagen før brylluppet. Emilie ønsker også at afholde talerne fra vennerne dagen før, og så skal hendes mor give hende væk, i stedet for hendes far. Louise vil gerne giftes i en hel bestemt kirke, som skal passe til hendes røde tråd gennem hele brylluppet. Interviewpersonerne er til tider i tvivl om, hvilke ritualer og traditioner de ønsker, og som Emilie beskriver det: ”Nu kender jeg ikke til alle traditioner, men jeg kan godt li dem” (bilag 4), der er dermed et manglende kendskab til traditionerne, men de prioriteres stadigvæk og er ifølge Emilie hyggelige at have med.

Hvis man gennemgår interviewene, beskriver kvinderne sig selv med ordene perfektionistiske, detaljeorienteret, kontrollerende og bestemmende. De nævner alle fire yderligere, hvordan de bliver nødsaget til at fralægge deres kontrol og fremstå afslappet på selve dagen. Der er et behov for personliggørelse men også en vis respekt for traditionerne, som Louise beskriver det: ”(...) men det er også fint at have traditionerne med, ellers er det jo bare en fest” (bilag 3).

## NETNOGRAFI

Netnografi er en metode, der blev udviklet af Robert Kozinets, og som udspringer af den etnografiske metode. Netnografi anvendes til at forstå online kulturel kommunikation med fokus på forbrugerens behov, ønsker og motivation igennem online interaktion (Kozinets 2010, 60). Fordelen ved netnografi er, at der arbejdes med allerede eksisterende data, som er offentligt tilgængeligt, samtidig er dataen ikke iscenesat som ved fx et interview. Kozinets forklarer, hvordan netnografien tager udgangspunkt i såkaldte online communities, som kan være centreret omkring et brand, produkt, livsstil, fælles interesser osv.

Kozinets har udarbejdet en metodisk proces, der kan anvendes, når man beskæftiger sig med netnografi, bestående af fem steps. Første step er Entrée, hvor der skal udvælges et relevant forum til at hjælpe med at besvare undersøgelsens problemstilling. Her bør der tages højde for, hvor aktiv et forum, der er tale om, ift. posts, kommentarer, detaljer osv. (Kozinets 2002, 63). Næste step er Data collection, hvor selve indsamlingen finder sted, og hvordan dette behandles – hvordan dokumenteres dataen? Step tre er Interpretation, som omhandler validiteten, ikke blot i forhold til databehandlingen, men i forhold til onlinekommunikation, hvor forbrugeren har mulighed for at kontrollere selve repræsentationen (Kozinets 2002, 64): ”Online expressions of identity can thus in some ways be more revelatory of consumers’ ’true’, or hidden, selves (...)” (Kozinets 2010, 70). Det betyder, at forbrugeren har mulighed for at ytre sig anonymt uden at skulle stå til ansvar, men samtidig kan forbrugeren skjule sit sande jeg – og dette bør der tages højde for i forbindelse med validiteten. Step fire er Ensuring ethical standards, som er nogle dilemmaer, man bør tage højde for, når man beskæftiger sig med den netnografiske metode; observatøren er ikke nødsaget til at gøre opmærksom på sin rolle som observatør, og det betyder også, at forbrugerne ikke er bevidste om, at deres interaktion bliver anvendt som data (Kozinets 2010, 62). Det skal dog tilføjes, at man kan vælge at gøre opmærksom på sin rolle som observatør i et online community, hvis man finder det nødvendigt. Det betyder dog, at man skal være opmærksom på, at forbrugernes adfærd kan ændre sig (Ibid.). Sidste step er Reseach representation, også kaldet Members check, hvor forbrugerne inviteres til at gennemgå deres udtalelser i undersøgelsens kontekst, hvilket vil forstærke validiteten i undersøgelsen (Ibid.).



## Facebookgruppen

Bryllup – Jeg skal giftes – Bryllup.dk er en facebookgruppe oprettet i 2016 med ca. 7200 medlemmer. Gruppen er oprettet af virksomheden Bryllup.dk, som står bag de danske bryllupsmesser, der foregår to gange årligt rundt i landet. Derudover udgiver de to bryllupsmagasiner Bruden og Gommen et par gange årligt, ligesom de har en bryllupsblog med fokus på planlægning og detaljerne. Gruppen består af et markant overtal af kvinder, som er i gang med at planlægge deres bryllup, eller som for nyligt er blevet gift. Jeg vil argumentere for, at der er tale om en aktiv facebookgruppe, hvor der i gennemsnittet bliver postet 50 opslag om dagen, med 35 kommentarer på hvert opslag. Der er tale om kvinder fra hele landet med hver deres type af bryllup, der er alt fra budgetbryllupper i haven til store pompøse slotsbryllupper og alt midt imellem, men fælles for dem alle er en interesse for bryllupper. Jeg har udvalgt min data på baggrund af selve opslaget, og ikke personen bag. Det er opslag, som minder om hinanden, hvor der bliver stillet spørgsmål til, om det er et must-have, eller om det er en tradition til et bryllup. Man kan på baggrund af dette se, at de kommende brude er i tvivl om, hvordan de skal balancere mellem personliggørelse og de traditionelle rammer for et bryllup. Disse opslag finder jeg relevant, da de viser, hvordan kommende brude forstår ritualer, traditioner og rammerne for et bryllup. Det betyder også, at i udvælgelsen af data har personen ikke været i fokus, men derimod kun hendes opslag. Dataen bliver dokumenteret ved screenshots, hvor man tager et billede af skærmen og på den måde kan gemme dette. Validiteten i dataen tages der højde for, i form af at opslagene enten kan vise personens sande jeg eller være en ønsket selvfremstilling. Der kan argumenteres for, at facebookgruppen bliver til dels anvendt som et show off, hvor medlemmerne har muligheden for at vise, hvor kreative og idérige de er, og der kan dermed sættes spørgsmålstejn ved validiteten af dataen, da der ikke kan vides, om det er selvfremstilling eller ej - dette bør blot være in mente. Jeg har valgt ikke at gøre opmærksom på min rolle som observatør, da jeg ikke ønsker, at folks adfærd kan ændre sig. Derudover anvender jeg facebookgruppen personligt, og det kan måske skabe forvirring for gruppens medlemmer, at jeg skifter mellem brud og observatør. Afslutningsvis har jeg ikke lavet et såkaldt members check, da dette ville påvirke min udvælgelse af data – da tid og transport ville komme til at spille en central rolle.

## DESIGN THINKING

Designtænkning er en ikke-lineær proces hvor man anskuer udfordringerne holistisk og forsøger at forstå og få indsigt i brugeren, deres behov, deres adfærd og den kontekst, det omhandler. Designtænkning fokuserer ikke blot på det færdige produkt, men derimod på den proces, der

forekommer fra første møde med kunden til det færdige produkt (Hillgren et. al. 2012, 101). Det betyder, at designtænkning interesserer sig for den proces, som designeren gennemgår, dertil er der udformet en metodisk model til, hvilke stadier designeren gennemgår i processen; *empathize, define, ideate, prototype* og *test*. Designtænkning muliggør at forstå empirisk data og problemfeltet, kombineret med kreativ og kritisk tænkning, hvor der kan træffes beslutninger og forbedres situationer, i dette tilfælde for de kommende brude. Problematikken ved at anvende en model som designtænkning er, at den nødvendigvis ikke er i overensstemmelse med akademiske tekstnormer, derfor har jeg udarbejdet specialet med den klassiske opbygning og derefter tilføjet designtænkning.

### Empathize

Første fase i designtækningsprocessen omhandler følelsen af empati over for de personer, som man designer for, hvad har personerne brug for, hvad ønsker de, hvad er deres behov? For at få empati over for personerne eller brugerne kan man anvende forskellige metodiske tilgange, fx observation eller interview. ”When a researcher truly understands the user, he or she will be able to more clearly understand the issues they are facing” (Steinke et. al. 2017, 52). Man bør som designtænkner forestille sig, at man er i brugerens sted og få en forståelse for deres situation og behov. Ligeledes bør man overveje, om man har med begyndere eller eksperter at gøre, og hvor brugervenligt designet skal være (Ibid.). Min proces startede med et medlemskab i facebookgruppen af personlige årsager, hvor jeg så gentagne spørgsmål omkring ritualer, traditioner og personliggørelse. Der var forvirring omkring, hvilke ritualer og traditioner der var et såkaldt krav, og hvilke man enten kunne ændre på eller fjerne helt. Ud fra dette opstod en interesse som senere blev til mit speciales fokus, derfor valgte jeg at anvende den netnografiske metode til at indhente data fra facebookgruppen; det var fordelagtigt, fordi personerne stillede selv spørgsmålene og dermed gav indsigt i deres overvejelser. Jeg havde dog behov for mere uddybende svar, så derfor inkluderede jeg interview, hvor jeg fik muligheden for at stille spørgsmålene. På den måde fik jeg indsigt i personerne og deres behov. Ifølge Steinke, så desto mere designtænkneren kan sætte sig i personernes sted, desto mere forståelse og empati vil der være, og med et bryllup som netop selv er overstået, må man sige, at jeg forstår personerne og deres behov.

### Define

Designproblemet skal defineres. Ved hjælp af indsamlet data fra første fase er det nu, at problemet skal identificeres, desto større forståelse for problemet og dets begrænsninger, desto mere nøjagtigt

en løsning, som skal udvikles. Når problemet er defineret, kan man begynde at stille spørgsmålstegn ved, hvordan og hvorfor problemet er opstået, på denne måde reflekterer man konstant over, hvilken værdi det vil skabe for brugeren (Plattner 2010, 3). Jeg vidste på forhånd, hvad problematikken var, da det startede med en observation i Facebookgruppen, herefter kiggede jeg især på de spørgsmål, der gik igen, efterfølgende fik jeg uddybet problematikken via interview. Her kiggede jeg på interviewene, og om disse kvinder havde nogle fælles udtalelser. Her var der, som tidligere nævnt, fokus på det tilrettelagte ritual og personliggørelsen af et bryllup. Der er et behov for at kommende brude skal planlægge og tilrettelægge hver en detalje til brylluppet, så de både er i kontrol, men så de samtidig har muligheden for at personliggøre brylluppet, så det adskiller sig fra andre bryllupper. Dette gøres ved kreativitet og personliggørelse, men brylluppet skal samtidig indeholde nogle ritualer og traditioner, der kategoriserer det som værende et bryllup. Jeg ser derfor en problematik i, hvordan de kommende brude skal kunne balancere mellem personliggørelse og de rituelle og traditionelle rammer for et bryllup. Samtidig er der stor efterspørgsel på, hvordan man planlægger et bryllup fra A til Z. Man kan derfor argumentere for, at de kommende brude står over for en problematik omkring, hvordan de først og fremmest skal planlægge et bryllup og derefter forsøge at personliggøre det, selvom der er nogle rammer for brylluppet og planlægningsprocessen.

### Ideate

I denne fase begynder designeren at udtænke ideer, her har man fået forståelse for sine brugere, og man har defineret problematikken, og med denne baggrundsviden kan man påbegynde at finde løsninger. Inden for denne fase findes utallige metoder at anvende til at finde på idéer, og det kan være fordelagtigt at finde på så mange løsninger og idéer som muligt.

Ideation methods include brainstorming, sketching ideas, adapting a tried-and-tested design that already exists, taking a top-down analytical approach that focuses on the product, service or company or a bottom-up approach that focuses on the customer or user (Ambrose og Harris 2010, 20f).

Når man har fundet på en masse ideer, kan man begynde at konkretisere det og stille spørgsmål til, hvorvidt det egentlig løser problemet, er brugeren i centrum, skaber det værdi for brugeren og er det realistisk inden for de rammer som er tilgængelig. Det er fordelagtigt at komme på så mange idéer så muligt og derefter begynde at konkretisere dette (Steinke et. al. 2017 52). Jeg startede med at skrive en masse idéer ned, uden umiddelbart at tænke over om det var realistiske idéer og det økonomiske aspekt, dette blev gjort for at få så mange idéer så muligt, og for at det ikke skulle begrænse mig i

dette stadie, dette kan ses i bilag 7. Da jeg følte, jeg havde nok idéer til at gå videre og begynde at selektere, havde jeg især brugerne i fokus, det er dem, idéen skal være til, og det skal samtidig løse problematikken. Interviewpersonerne benytter sig af både bøger og magasiner, og deres behov for at læse om bryllupper er især i fysiske tekster. Derudover benytter de sig især af sociale medier som Pinterest og Instagram, dette skyldes især de affordances (se mere Andreassen 2018, 31f). som disse to sociale medier tilbyder, nemlig billeder, æstetisk flotte billeder, der har relation til bryllupper. Derfor begyndte jeg at overveje, hvordan man kunne kombinere tekst og billeder, her var der flere muligheder der var mulige; Facebook, blogs, bog, guide, app og hjemmeside – Facebook anvendes dog oftest ikke til at læse længere tekster, da de affordances, Facebook tilbyder, er at slide hurtigt videre. En hjemmeside, blog og app kræver tekniske evner, som jeg ikke er besiddelse af, og derfor ville det kræve at anvende en ekstern, som kunne udarbejde enten en hjemmeside eller en app. Ligeledes kræver det at udarbejde en hel bog eksterne samarbejdspartnere, og dette er ikke en mulighed for mig i forbindelse med dette speciale. Derfor fandt jeg blog og guide relevant for at løse problematikken og samtidig i tråd med personernes behov. Jeg har ved brug af udelukkelsesmetoden valgt at en guide vil være den bedste løsning på nuværende tidspunkt med de ressourcer, jeg har tilgængelige, en guide vil kunne fungere på samme måde som en bog, men i en mindre udgave, og hvis det viser sig, at guiden som prototype bliver taget godt imod, kunne man overveje at arbejde videre på guiden, hvor målet var at lave det til en bog. Ligeledes kunne guiden fx også implementeres på en blog, hvor den kunne downloades gratis eller for et beløb. Men i første omgang vil jeg forsøge mig med at udarbejde en guide, som således skal testes på nogle personer – og dermed finde ud af om det eventuelt kunne være løsningen på problemet.

### Prototype

På nuværende tidspunkt har man måske flere idéer i tankerne, og før det endelige valg tages, kan man teste ved at udforme prototyper. En prototype anvendes for at teste sine idéer og undersøge, om det fungerer. Med sin prototype kan man justere, tilføje, ændre og undersøge, hvad der fungerer bedst (Plattner 2010, 5). For at udarbejde den bedste mulige guide vil jeg anvende min analytiske viden og inddrage den som en del af guiden.

### Test

Sidste fase i designtækningsprocessen er test, hvor man tester sin prototype. Denne fase minder en smule om den første fase, testen skal nemlig foretages på ens brugere. Forstår de produktet, er det

brugervenligt og vigtigst løser det problemet og skaber værdi for brugeren? ”Testing allows for repeating the process of applying empathy to how users experience the prototype and comparing the feedback to their initial notes” (Steinke et. al. 2017, 52). Hvis der viser sig at komme negativ feedback, kan man gå tilbage til fasen ideate og anvende sin feedback, udarbejde en ny prototype og teste den igen på sine brugere (Ibid.).



KAPITEL 4

*Analyse*

## Det analytiske afsnit

I det metodiske afsnit beskrev jeg, hvordan jeg anvendte den eklektiske og teoretiske analytiske tilgang til transskriptionerne, hvor man gennemgår transskriberingerne ved en gennemlæsning, og man begynder at forstå udtalelserne på baggrund af sammenligning, forskelligheder og forståelser for emnet kombineret med forståelser fra forskellige teoretiske standpunkter. Jeg startede derfor med at markere alle udtalelser, der kunne forbindes med ritualer, traditioner og de tilrettelagte rammer – her var det emner som frieriet, den hvide brudekjole og vielsesritualet, der gik igen. Endvidere markerede jeg udtalelser, hvor der indgik æstetik, personliggørelse og iscenesættelse, og hvor emner som stemning, detaljer og medier var gentagne. Afslutningsvis var forventninger et centralt emne, som kunne kobles sammen med spændingsfeltet og optræden.

Følgende analyse har til formål at kunne vise færdigheder i at analysere, kategorisere, diskutere, argumentere, reflektere og vurdere på et videnskabeligt grundlag. Og analysen er således struktureret på baggrund af problemformulering, hvor der først vil blive gennemgået brylluppet som tilrettelagt ritual og derefter brylluppet som mulighed for personliggørelse og æstetisk iscenesættelse samt spændingsfeltet mellem disse to positioner med fokus på forventninger.

## Det tilrettelagte ritual

Der er vidst ingen tvivl om, at et bryllup kan kategoriseres som værende et ritual, hvis man kigger på Turners definition af et ritual (Turner 1987, 23). Der er tale om gentagne handlinger, der har symbolsk værdi eller til formål at bevirke noget. Selve vielsesceremonien er en handling, der gentages igen og igen, og har til formål at gøre to personer til ægtefolk; formålet er at de skal gå fra forlovet til mand og kone. Der er her tale om overgangsriter eller rites of passage (Schechner 2003, 52), hvor man omklassificerer personerne og de transformeres permanent. Årsagen til at blive gift har ændret sig fra at være praktisk, økonomisk og juridisk, og hvis man kigger på Julia Carters undersøgelse, om hvorfor folk bliver gift nu, så handler det om at blive gift, fordi det er traditionelt, naturligt og 'normalt'; ikke at gifte sig er uønsket, unormalt og socialt uacceptabelt i de vestlige kulturer (Carter 2017b). Formålet

er således det samme, men årsagen har ændret sig gennem årene. Det bekræftes af interviewpersonerne, der alle fire også vælger ægteskabet, fordi de har lyst eller, som Anastasia siger ”Fordi det gør man. Hvorfor skulle man ikke?” (bilag 5). Selve vielsesritualet er ikke det eneste ritual, der foregår til et bryllup, et bryllup er nemlig fyldt med verdslige ritualer, som er en del af det organiserede program med aktiviteter. Disse verdslige ritualer kan også sammenlignes med kendetegnene ved de tre overgange, preliminal, liminal og postliminal. Her nævner Turner nemlig, hvordan hver fase har nogle kendetegn som tøj, personer, dans, fejring eller andet, og dette er i bryllupsuniverset mindre ritualer og traditioner, der er kendetegnende for selve transformationen. Det er værd at tilføje, at der både er vielsesritualet, og så er der brylluppet; vielsesritualet er en del af brylluppet – og både vielsesritualet og brylluppet har nogle kendetegn. Selve vielsesritualet er den liminale fase, det er her, transformationen foregår, og hvor man befinder sig betwixt og between mellem det at være forlovet og fx hustru.

#### FRIERIET

Det interessante i denne forbindelse er især at se på de kendetegn, der er i forlængelse af faserne, som kan sammenlignes med de strukturerede aktiviteter i cultural performance. Selve vielsesritualet og brylluppet er et organiseret og tilrettelagt program, som indeholder en masse ritualer og traditioner, disse er blevet til gennem kultur og historie – der er tale om gentagne handlinger, som derved er blevet til ritualer og traditioner, ligesom Schechner beskriver i sit første punkt *structures* (Schechner 2003, 56). Hvis vi tager den helt fra starten, så starter det med frieriet, som jeg vil argumentere for også er et mindre verdsligt ritual. Manden går på knæ og frier, som i og for sig også er et overgangsrite, man går nemlig fra kæreste til forlovet. Handlingen vises ved, at manden i den preliminale fase knæler og tilspørger kvinden, den liminale fase er kvinden, der siger ja, og den postliminale fase er ringen, der sættes på fingeren, som er et symbol på deres nye titel som forlovede. Årsagen til, at manden går på knæ, er, at det er et tegn på respekt, lydighed og loyalitet, som startede engang i riddernes tid, hvor ridderen skulle knæle for sin adelsmand, dette blev senere hen overført til frieriet, hvor manden skulle vise de samme værdier over for kvinden (Harvey-Jenner 2019). Tre ud af de fire interviewpersoners mænd friede ligeledes på knæ, mens Dorthe og hendes mand aftalte det i stedet. Det er et element, som de fleste kan nikke genkendende til, da det er et ritual, der især ses i amerikanske film. At manden frier kan der argumenteres for er en del af den preliminale fase for selve vielsesritualet, hvis man kigger på hvordan Turner definere den preliminale fase, nemlig som adskillelsesfasen, hvor personen/personerne oplever fremmedgørelse fra familiære og sociale



strukturer, det er fasen, inden selve ritualet skal foregå. Der nævnes ikke i forbindelse med den preliminale fase et tidsestimat, som er gældende, der nævnes blot, at det foregår over en begrænset tid, men det er ikke klargjort, hvor lang tid der er tale om, dermed kan man anskue frieriet som værende en del af den preliminale fase. Man kan også argumentere for, at tidsestimatet spiller en central rolle, og man bør derfor se på frieriet som et selvstændigt ritual, hvor parret vender tilbage til deres hverdag som forlovede, da der kan gå alt fra et par måneder til flere år, før de skal transformere igen til ægtefolk. Et andet element, der er værd at nævne, er, at frieriet ikke er en forudsætning for at blive gift, som fx Dorthe og hendes kæreste, der aftalte, at de gerne ville giftes i nærmeste fremtid, så kan det også foregå på den måde, og der kan derfor være tale om i dette tilfælde, at frieriet i stedet er en tradition, hvor man gør det for traditionens skyld.

## DEN HVIDE BRUDEKJOLE

En af de helt store traditioner i forbindelse med brylluppet er den hvide brudekjole. Det er et af de elementer i brylluppet, som især viser, at der er tale om om et bryllup. Det er også en del af den preliminale fase, hvor tøjet repræsenterer, at kvinden skal til at indgå i et vielsesritual. Historisk set er der en smule uenighed om opståelsen af den hvide brudekjole. På den ene side menes der, at det var brudens forældres ansvar at sikre, at hun var jomfruelig, og dette blev således illustreret ved, at hun bar den hvide brudekjole (Chesser 1980, 207). På den anden side har man set historisk på brudekjolens farver, som startede med at være rød tilbage til middelalderen, røde farver kunne skræmme det onde væk og var derfor farven, man bar ved livets store overgange. Den gyldne brudekjole sås især hos fyrster og adelige som symbol på ens status og velstand (Thorsen 2016). I renæssancen var der ikke nogen farve, men kjolen skulle være den fineste, man ejede, og afhængig af ens status kunne det være overdådige kjoler eller ens folkedragt (Ibid.). I 1840 blev Dronning Victoria gift med Prins Albert, og det var første gang, man så den hvide brudekjole, og diskussionen går således på, hvorvidt hun bar den hvide brudekjole for at vise sin jomfruelighed, eller om det var et symbol på hendes status, da det signalerede, at man havde råd til at have en kjole på én gang, da hvid er en sart farve (Petsko 2019). Uanset hvordan den hvide brudekjole er opstået, er det et karakteristisk tegn ved et bryllup, og for interviewpersonerne havde brudekjolen også stor betydning, da jeg spørger ind til, hvilke traditioner de ønsker at bibeholde, nævner tre ud af fire den hvide brudekjole som en vigtig tradition for dem. Anastasia derimod ønsker en svag lyserød brudekjole i stedet.

Anastasia: Nogen gange kan jeg bare godt li at tænke lidt anderledes, og ja, så er der jo ikke nogen tvivl om, at jeg ikke er jomfru, og det er jo det, det symboliserer haha. Måske en svag lyserød? Så bliver det personligt, det bliver mig. (...) Men den skal være fin, den skal være stor! Men hvidt er også traditionelt, så man er altid sådan lidt målrettet mod det, og vil jeg også synes det er fedt om 10 år, at jeg sad i en lyserød kjole? (bilag 5).

Anastasia er bevidst omkring, at den hvide brudekjole er det traditionelle valg, og hun er ligeledes opmærksom på, hvad den hvide brudekjole kan betyde i form af jomfruelighed. Anastasia mener, at udskiftningen af farven til svag lyserød vil gøre hendes bryllup mere personligt, da denne farve er mere hende, udtaler hun. Man kan argumentere for, at den hvide brudekjole er en del af det tilrettelagte og designede ritual, hvor rammerne er besluttet og bestemt på forhånd, heriblandt også hvilket tøj man har på inden og under vielsesritualet. Den hvide brudekjole signalerer nemlig, at kvinden skal påbegynde et overgangsrite, som Schechner beskriver det: "Each marks the transformation that is taking place" (Schechner 2006, 66). Anastasia tilføjer, at hun er nervøs for, om hun vil fortryde, at hun var iført en lyserød brudekjole, frem for den hvide om fx 10 år, da det netop forventes, at den kommende brud er ikklædt den hvide brudekjole. Samtidig kan man diskutere, i hvor høj grad farven har betydning, da Anastasia stadigvæk ønsker en stor og fin kjole, så hvis man kigger på brudekjolens historik har den ændret farve i flere omgange, men altid været fin, derfor holder hun sig delvist stadigvæk inden for de designet rammer. Det skal dog tilføjes, at normen inden for bryllupsuniverset er den hvide brudekjole, så på den måde formår Anastasia at personliggøre brudekjolen, til noget der minder mere om hende. Der er umiddelbart ingen retningslinjer for, hvordan den hvide brudekjole skal se ud, stor, lille, ærmer, ingen ærmer, tyl, silke, kort, lang osv. Så det ville også være oplagt at personliggøre brudekjolen ud fra designet. Men uanset valg af farve, har brudekjolen stor betydning for kommende brude, dette ses også i undersøgelsen foretaget af Laskey og Stirling, hvor deres interviewpersoner personificerer brudekjolen, dette ses også i facebookgruppen, hvor kvinderne skriver om brudekjolen: "jeg fandt den", "jeg elsker den" og "den er skabt til mig".

## VIELSESRIUALET

"Oldtidens kristne kirker kendte ikke til vielsesritual, for vielser var familieanliggender, som kirken højest velsignede. Op igennem middelalderen fik brylluppet efterhånden status som et sakramente" (Nørhøj 2009). Vielsesritualet startede som en købskontrakt mellem brudens far og brudgommen, senere blev det afløst af en kontrakt i form af troskabsløfte mellem bruden og brudgommen. I 1685

blev vielsesritualet flyttet ind i kirken, og i 1851 blev borgerlig vielse indført (Kbharkiv 2015). Selve vielsesritualet er den liminale fase, hvor transformationen og overgangen fra en social kategori til en anden sker; man er *betwixt and between*. Schechners fire perspektiver på ritualer og ritualisering belyser punktet *Experiences*, som er det at være en del af et ritual, da jeg interviewede personerne, var ingen af dem blevet gift endnu, men derfor bad jeg dem stadigvæk om at sætte nogle ord på, hvilken betydning de forestiller sig, transformationen har.

Emilie: Det giver en tryghed, så er man mere end blot kærester. Nu siger Thomas tit 'min kommende kone' og det er så hyggeligt, at man får en titel, som man kun kan få, fordi vi vil hinanden, og vi elsker hinanden, det er smukt med den titel (Bilag 4).

Der var stor enighed hos interviewpersonerne om, at det havde stor betydning at blive nogens hustru, især fordi man ikke længere blot var kærester. Det var for interviewpersonerne især tryghed, der betød noget, og at man forpligter til hinanden og gør kærligheden officiel. For Dorthe var det ikke titlen i sig selv, som havde betydning, men involveringen og engagementet, dette kan skyldes, at Dorthe har været gift før, hun har været nogens hustru, og det er ikke længere et ukendt felt for Dorthe.

Gives væk

Som tidligere nævnt startede vielsesritualet som en købskontrakt mellem brudens far og brudgommen, dette skyldtes, at man anså døtre som værende fædres ejendom, indtil de blev gift, og så blev kvinden gommens ansvar i stedet, for en pris (penge, jord, ejendom m.m.) (Callaway 2019). Dette er et forældet koncept, som ikke passer ind i en moderne vestlig kultur længere, men traditionen om, at bruden følges op ad kirkegulvet af sin far, lever stadigvæk. Tre ud af fire af interviewpersonerne skal ikke følges op af deres far, dette skyldes død eller mangel på kontakt. Dog tilføjer de, at de stadigvæk ønsker at blive fulgt op ad gulvet og bevare det verdslige ritual, men på grund af omstændighederne vil Dorthe blive fulgt op af sine døtre, Emilie vil blive fulgt op af sin mor, og Anastasia er på daværende tidspunkt i tvivl om, hvem der skal have denne rolle. Man kan argumentere for, at hvis man kigger på det traditionelle bryllupsritual, forventes det, at bruden bliver fulgt af sin far, og det er en del af den preliminale fase, som foregår lige inden den liminale fase. Man kan undre sig over med samfundsudviklingen med den frigjorte kvinde, at dette ritual stadigvæk lever i bedste velgående, og at bruden ikke vælger at gå alene op af gulvet, for at vise selvstændighed, i stedet for at blive givet væk. Midlertidig vægtes det fortsat højt, også selvom de må vælge en anden

tæt relation til at udføre denne opgave, og på den måde formår interviewpersonerne også at personliggøre denne del, da de netop ikke vælger deres far.

Så giv hinanden hånd derpå

Hvis vi kigger på kirkerne i forhold til bryllupper, er antallet af kirkelige vielser faldet markant gennem årene, i 2016 er antallet nede på 33,9 procent (Danmarks statistik 2017). Årsagerne til dette kan der være utallige af, men hvis vi fx kigger på interviewpersonerne, er det også kun én ud af fire, der skal giftes i kirken. Alle interviewpersonerne nævner, hvorfor de har valgt eller fravalgt kirken, og personliggørelse spillede en central rolle for valget af type vielse. Flertallet nævner, at de ikke bryder sig om det danske vielsesritual, da man som brudepar ikke har muligheden for at designe sit eget vielsesritual. Det danske vielsesritual blev sidste gang revideret i 1992, men er baseret på et vielsesritual fra 1897 (Bladt og Bækgaard 2010).

Når I begge har sagt ja til hinanden, siger præsten: *Så giv hinanden hånd derpå*. Og med sin hånd på brudeparrets hænder forkynder præsten derefter, at brudeparret nu er rette ægtefolk. Med denne handling er brudeparret juridisk set viet til hinanden. Tilspørgslen kan afsluttes med, at I giver hinanden ringe på (Folkekirken.dk).

I det danske vielsesritualet indgår der bl.a., at man giver hånd på ægteskabet, hvor præsten forkynder og parret er nu ægtefolk. Det med at give hånd er tilsyneladende ikke det, interviewpersonerne ønsker at gøre i kirken, de vil som i det amerikanske vielsesritual kysse på ægteskabet. I USA forkyndes ægteskabet ved et kys i stedet for hånden, dette var i sin tid, fordi man mente, at kysset symboliserede en udveksling mellem bruden og gommens sjæle: "the two shall become one flesh" (Adetayo 2018).

"(...) kirken har så mange regler i Danmark, der er utrolig mange kirker, hvor man ikke må kysse bruden, kaste med ris osv. Mange af de ting, som jeg er opvokset med, og som hører til et bryllup" (bilag 5). Anastasia ønsker ikke at blive gift i kirken, da hun ønsker et bryllup, hvor hun kan gøre de ting, hun kan genkende fra bl.a. filmene. For hende er det tradition at kysse og kaste med ris, derfor vælger Anastasia at blive viet i USA i stedet, her har hun både tilhørsforhold og samtidig muligheden for at få den vielse, hun drømmer om. Louise som er den eneste af interviewpersonerne, der skal giftes i kirke, insisterer dog også på at kysse og kaste med ris, hun mener ligesom Anastasia, at det hører med til et bryllup. Riskastning er ligeledes en del af vielsesritualet, nærmere sagt den postliminale fase, parret er nu blevet ægtefolk, og riskastning er et af de frugtbarhedsritualer, der

hørte med til brylluppet, som stammer fra det gamle Rom. Ris skulle sikre frugtbarhed og beskytte mod onde kræfter, som man mente især var på spil i overgangen mellem ugift og gift (Illustreret videnskab 2009). Riskastning er blevet forbudt ved de fleste danske kirker, da det menes, at fuglene kan dø ved at spise risene. Der er dog delte meninger om, hvorvidt det er sandt eller ej. Jeg finder det interessant, hvordan et på forhånd tilrettelagt ritual som vielsesritualet og bryllupsritualet, hvor der er besluttet og tilrettelagt hvordan det skal foregå fra den preliminale fase og til den postliminale fase, ønskes ændret. Især med fokus på at personliggøre ritualen, da det skal være unikt og tilpasses til det kommende brudepar. I et tidligere semesterprojekt foretog jeg et interview med sognepræst Lene Tvilling, som uafhængig af dette speciale nævner sine tanker omkring den udvikling, der har været med bryllupper og de tendenser, der netop er nu, hvor fokus er på det personlige:

Hvis jeg skal være helt ærlig, så er vielser ikke det, jeg holder mest af. Det er jo festligt, romantisk og dejligt, men der er også meget lir i det. De der bryllupper, hvor man bliver ringet op af en fest-planner, som siger: "Ej, kan du ikke også nævne noget med lathyrus i din tale, for det kommer der i brudebuketten, og så ville det hele passe godt sammen". Og parret har lånt 150.000 til brylluppet, og så bliver de skilt tre år efter og betaler stadig af. Sådan nogle bryllupper er jeg bare megatræt af (Lene Tvilling, april 2018).

Lene Tvilling beskrev her, hvordan hun ikke bryder sig om bryllupper, da det ofte handler om den røde tråd og såkaldt lir, det handler om at personliggøre ritualen, og det skaber forventninger til præsterne. Deres prædiken, som de har udført i mange årtier, er ikke nok mere, der skal være rød tråd fra invitationerne bliver sendt ud og til vielsen, og til takkekortene sendes afsted. Man kan stille spørgsmål ved, hvad problematikken er i at nævne fx lathyrus i prædiken, dagen handler om brudeparret, og hvis deres dag bliver bedre af at der nævnes lathyrus, kan det være svært at se problemet. Hvorfor må man ikke personliggøre vielsesritualet, iklæde sig den kjole man ønsker, kysse sin mand for at fuldbyrde ægteskabet og kaste med ris? På den anden side, hvis først præsterne er villige til at ændre på prædikenen, hvor ender det så? Skal præsterne danse, rappe eller puste med sæbebobler? Måske brudeparrene i sidste ende vil udnytte situationen, og det ender med, at vielsesritualet er langt fra det originale og bliver en kopi af de amerikanske vielsesritualer eller et helt show i sig selv. Brudeparrene har også valgt kirken af en årsag, kirken består af nogle bevaringsværdige værdier, som der også forventes, når man er i kirken, og måske hvis vielsesritualet blev amerikaniseret, ville folk blive forarget over, at der var tale om en forventningsudfordrende situation.

## REND MIG I TRADITIONERNE?

Det er nogle ting ved ritualerne og traditionerne, som forventes ved et bryllup, og ritualer samt traditioner kan være med til at skabe og udforme faste rammer, tryghed, stabilitet og forudsigelighed (Den store danske 2017). Brylluppet er opbygget af ritualer og traditioner, og følger man dem, er der tale om et forventningsindfrende ritual. Men mange af ritualerne og traditionerne har fået anden betydning gennem tiden, er gået i glemmebogen eller har udviklet sig fra at være et ritual med symbolsk værdi eller til formål at bevirke noget, til at være en tradition, der blot gøres, fordi det er en tradition. Hvis man fx tager riskastningen, som tidligere beskrevet, bliver dette næppe gjort for hverken at skræmme onde ånder væk eller for at gøre parret frugtbare. Det samme er gældende med, at ens far skal give én væk, eller at bruden bliver båret over dørtærsklen, for at bruden ikke må træde på overgangen mellem at være ugift og gift, et stykke af brudens slør kunne kurere sygdomme, eller at man klipper mandens hoser (sokker), for at han ikke skal kunne imponere andre kvinder med fine nye hoser, eller dåser bag på bilen for at skræmme onde ånder væk. Disse ritualer har formodentlig ikke samme symbolsk værdi mere, og man kan derfor stille spørgsmålstejn ved, om disse verdslige ritualer ikke nærmere med tiden er blevet til traditioner?

Førhen var det brudens forældre, der betalte brylluppet, så manden kunne bruge sine penge på at uddanne sig, han skulle samtidig give en morgengave i form af en sum penge, der skulle sikre kvindens fremtid. Bryllupsnatten krævede vidner, så nogle kunne bekræfte fuldbyrdelsen af ægteskabet, og dæmoner var ekstra aktive i forbindelse med livets overgange, og en kobbermønt i skoen gav rigdom, og skoene skulle købes med kobber en-øre af bruden selv, for ellers løb hun væk. Disse sidstnævnte ritualer ses slet ikke mere i dansk bryllupskultur, de er forsvundet i takt med samfundsudviklingen. I stedet er nye ritualer og traditioner kommet til, som oftest er hentet fra amerikanske bryllupsritualer. Man kan argumentere for, at ritualer og traditioner skaber faste rammer og tryghed, men med tiden er der nogle af disse ritualer og traditioner, som enten ændrer betydning, eller som udfases helt. Samtidig kan man stille spørgsmålstejn ved, hvorfor behovet for at ændre og personliggøre ritualer ønskes, når det hele er tilrettelagt i forvejen og muligvis allerede er tilpasset moderne vestlig kultur? I anden del af analysen vil jeg komme nærmere ind på personliggørelse og æstetik for at forstå behovet for at ændre på det tilrettelagt bryllupsritual.

## Det æstetiske bryllup

Hvis vi tager et kig på undersøgelsen *Wedding paradoxes: individualized conformity and the 'perfect day'* (2017a) af Julia Carter og Simon Duncan, beskæftiger de sig med, at et bryllup er en dyb personlig og unik begivenhed, som er fri for kulturelle normer og officiel kontrol, men som stadigvæk afspiller de samme antagende traditioner. Deres undersøgelse viste, at deres interviewpersoner ikke ønskede at være markant unikke, men derimod at være normale og følge strømmen. I en anden undersøgelse også foretaget af Julia Carter, viste det sig, at hendes interviewpersoner ønskede ægteskabet for traditionens skyld. Sidstnævnte undersøgelses antagelser viser ligheder til mine interviewpersonernes udtalelser, de ønsker også ægteskabet for traditions skyld. Mens at den første undersøgelse viste resultater i modsætning til mine. Mine interviewpersoner ønsker nemlig delvist at bryde med de kulturelle normer omkring bryllupper, de vil nemlig gerne være unikke og ikke blot følge strømmen, der er dermed ikke tale om individualiseret overensstemmelse i dette tilfælde. Man kan argumentere imod Carters antagelser om, at et bryllup er en dybt personlig og unik begivenhed, da det netop indeholder de samme antagende traditioner hver gang, eller som Anastasia beskriver det: "(...) for rammerne er de samme, har du været til et bryllup, har du været til dem alle" (bilag 5). Dette kan skyldes, at brylluppet netop er et tilrettelagt ritual, med de samme antagende traditioner og ritualer, dette er samtidig også det, som fx medierne portrætter, det klassiske hvide bryllup, med den hvide kjole, vielsesritualet med ring udveksling, faren der følger bruden op ad kirkegulvet, brudebuketten, kagen osv. Det er de samme organiserede aktiviteter, der er til bryllupperne, og derfor har bl.a. interviewpersonerne behovet for at personliggøre ritualerne og adskille sig fra resten af bryllupperne. Der er dog, som Carter beskriver, stadigvæk en tendens til, at bryllupperne følger traditionerne, men med et forsøg på at personliggøre gøre dem, ligesom fx Anastasia, der ønsker en lyserød brudekjole i stedet, eller som Dorthe, der bliver fulgt op af sine døtre. Man kan dermed argumentere for, at Carter har delvist ret i, at folk følger de antagende traditioner, men behovet for at være unik er stadigvæk til stede, i hvert fald for mine interviewpersoner og de fleste opslag i facebookgruppen. Det samme er gældende for undersøgelsen *From "Say Yes to the Dress," to Pinterest: How Agenda Setting is used in the Wedding Industry* (2013) af Katie Schultz, hvor hendes interviewpersoner udtaler, at bryllupsindustrien har sat standarden for, hvordan et moderne bryllup bør se ud. Det er nemlig kreativitet, detaljerne og DIY, der er i fokus, hvilket er i konsensus med mine interviewpersonernes forståelser for, hvordan standarden til et bryllup er nu.

Nå, og hvordan hænger dette så sammen med æstetik? Æstetik skal forstås som erkendelse man får gennem sanserne, følelserne og oplevelser, det er de fem sanser der er på spil. Martin Seel beskriver hvordan al iscenesættelse er æstetik, og iscenesættelsen af brylluppet spiller en central rolle for kommende brude. Æstetiseringen har gjort, at man er blevet opmærksom på, hvordan man udtrykker sig selv gennem sine valg, og man skal vise kompetence og demonstrere god smag og stilbevidsthed. Et bryllup er ikke bare et bryllup mere, som handler om at blive gift – men i stedet skal det være et æstetisk og iscenesat projekt.

Når de fleste har mere, end de behøver, er det klart, at æstetikken kommer til at spille en rolle. Og med den velstand, vi har i dag, er det vel enhver vel undt at kunne nyde og glæde sig over bryllupsforberedelserne. Den omhu, vi iscenesætter vores bryllupper eller haver med, er snarere et vidnesbyrd om begejstring for livet og dets skønhed (Jensen 2017, 422f).

Jensen forklarer, hvordan æstetisering er en begejstring for livet og det skønne, og hvordan det er blevet en selvfølge, at folk ønsker at gøre sit yderste for at værne om det skønne. Det er ikke længere nok, at gæsterne er glade, men det skal derimod være en større oplevelse i sig selv at komme fx til middag, det er æstetikken, der er i fokus, og det gælder i høj grad også, når man taler om bryllupper. Det er et æstetisk projekt, som forhåbentlig kun er der én gang i livet, dermed er der også kun én chance for at skabe den ultimative oplevelse med alle æstetikens virkemidler. Interviewpersonerne ønsker alle et smukt iscenesat bryllup, som skal hengives til æstetikens behag, være mindeværdigt og ikke mindst personligt. Personliggørelse af brylluppet kan perspektiveres til iscenesættelse, da iscenesættelse handler om at organisere og iværksætte noget, med henblik på at præsentere det på en bestemt måde (Sproget.dk). Dermed kan iscenesættelse også perspektiveres til performance, for som Hannah og Harsløf mener, er performance design et udefinerbart begreb, som beskæftiger sig med et bredt område på tværs af performance med fokus på det æstetiske, kulturelle og hverdagsoplevelser (Hannah og Harsløf 2008, 12). Denne holdning deler Groth og Lindelof ligeledes: "Når man beskæftiger sig med performance-perspektivet som analytisk redskab, er iscenesættelse, materialenærhed, proces, deltagelse, subversion, gentagelse og transformation centrale begreber" (Groth & Lindelof 2016, 1). Æstetiseringen og personliggørelsen af bryllupper er en nyere tendens, førhen var det forældrene, der planlagde og agerede værter, nu er det brudeparret selv, der inviterer og planlægger. En kvinde beskriver i facebookgruppen, hvorfor hun mener, æstetikken spiller en central rolle for hendes bryllup: "Men det er nogle af måderne, hvor vi gør det til VORES bryllup" (Vickie Jensen, Facebook 26.04). Hun kan via æstetikken vise, hvem de er som par, og gøre det unikt.



## STEMNINGEN

Når man gennemgår interviewene, er der nogle temaer, der går igen, hvor personer især taler om æstetik og iscenesættelse. Først og fremmest er der tale om stemningen, en stemning de ønsker skal være til stede ved brylluppet, og som de forsøger at fremprovokere og iscenesætte. Stemningen hænger især sammen med, hvordan de opfatter sig selv som par, dette skal genskabes i form af stemning over for gæsterne.

Emilie: Vi satser på udenfor, og at vi kan have masser af lys hængende og casual stil, fest og ikke det formelle og ikke stift. Ikke mange retter eller gourmet. Vi skal have god mad og god vin, rigtig god vin – det skal være hygge, det beskriver det bedst (bilag 4).

Emilie beskriver her, hvordan hun ønsker at iscenesætte stemningen til brylluppet, det skal være afslappet, og senere i interviewet beskriver hun også, hvordan det skal være sjov og ballade. For Emilie er det vigtigt, at det ikke bliver stift og formelt, derfor vælger hun, at der ikke skal være for mange retter, der skal være god mad, men ikke gourmet. Seel taler om intentionen bag en iscenesættelse, og hvordan iscenesættelsen kræver en intentionel fremførelse og er et resultat af en intentionel proces (Seel 2008, 7f). Emilies intention med den iscenesatte stemning er således at gøre det afslappet, og derfor er hun reflekterende over, hvilke æstetiske virkemidler der kan gøre stemningen afslappet og uformel. Der er samtidig tale om, at Emilie og hendes forlovede ønsker et bryllup, der afspejler dem som personer, hun beskriver dem nemlig med sjov, ballade, og at de elsker vin og god mad, derfor skal der være de samme elementer til brylluppet. I modsætning til Emilie er der Louise, hun vil have et fint og formelt bryllup, med gourmet, fire retter samt dyre og lækre vine (bilag 3). Louise vælger derfor at iscenesætte denne stemning med runde borde med hvide duge, tjenere iklædt uniform og dresscode for gæsterne, for at skabe den fine og formelle stemning. Selvom Emilie og Louise ikke er enige omkring, hvilken stemning de hver især ønsker til deres bryllup, er der enighed om, hvordan man iscenesætter den formelle stemning, de nævner begge to gourmetmad og flere retter, Emilie nævner det for at forklare, hvad hun tager afstand fra, og Louise nævner det, fordi hun gerne vil have det. Begge personer har gjort sig en del overvejelser omkring intentionen og fremførelsen af de æstetiske udtryk til brylluppet, og hvordan de bedst muligt opnår dette.

Stedet spiller en central rolle for interviewpersonerne, for ifølge personerne bliver stemningen forstærket via stedet. Det er derfor en nødvendighed, at stedet er i harmoni med stemningen. Emilie har valgt en vingård i Italien, som skal afspejle den afslappede stemning. Louise har derimod valgt et

slot, som skal afspejle den formelle stemning hos hende, og man må sige, at begge personer har valgt et sted, som umiddelbart hænger godt sammen med deres iscenesatte stemning. Seel nævner også, hvordan en iscenesættelse foregår i et begrænset rum og inden for et begrænset tidsrum, ligesom et bryllup. Det er i det begrænsede rum at den æstetiske iscenesættelse skal foregå, og som Goffman også nævner, har stederne eller med Goffmans ord, kulisserne, en væsentlig betydning for iscenesættelse. Man kan derfor argumentere for, at fx Emilie og Louise først og fremmest har valgt en bryllupsstil, der harmonerer med dem som personer, og de har dermed også valgt stederne på baggrund af dette. Goffman beskriver nemlig, hvordan kulisserne har betydning for ens optræden, og at man bør tilpasse sin optræden til kulisserne. Man kunne fx forestille sig, at det ville være problematisk for Emilie at afholde sit bryllup på et stort slot, når hun selv er afslappet og uformel, og kulisserne derfor ikke stemmer overens med iscenesættelsen, Emilie ønsker at have til sit bryllup.

## DETALJERNE

Goffman nævner inden for kulissen bl.a. møbler og rekvisitter, Louise har valgt at udskifte alle stolene på Holckenhavn Slot og leje nye, da de ikke matchede det æstetiske udtryk, Louise ønsker. Dertil har alle fire kvinder netop valgt at supplere stederne med egne rekvisitter eller detaljer, såsom blomster, bordkort, velkomstskilte osv. Rekvisitterne er medskabende til det æstetisk iscenesatte udtryk og samtidig en stor faktor i forhold til personliggørelsen af brylluppet. Hvis man delvist følger de samme antagende ritualer og traditioner som det tilrettelagte bryllup, så er det især detaljerne som kan gøre brylluppet personligt. I det tilrettelagt ritual er der nemlig ikke tale om nogle retningslinjer inden for detaljerne, og der er derfor æstetisk frihed til at gøre, som man ønsker. Det er her, de kommende brude kan gøre brylluppet unikt og anderledes.

Dorthe: Det skal være romantisk, hyggeligt, og detaljerne afspejler sig nok i, at jeg kigger på, hvordan servietterne skal foldes, jeg kigger på dekorationerne til bordet og har kigget på rigtig mange leverandører, jeg har store krav til, hvad de kan levere, og er det det, jeg vil have, inden jeg bestiller (bilag 6).

Det er for Dorthe altafgørende, at detaljerne er perfekte, for hende. Servietterne skal foldes på en bestemt måde, og dekorationerne på bordet er der også krav til. Der er ikke noget, der bliver overladt til fantasien, og æstetikken er i fokus. Louise beskriver ligeledes, hvordan detaljerne har en betydning for brylluppet og planlægningen, hun går meget op i de finurlige detaljere, skrifttype, gennemgående farver og blomster (bilag 3). For både Dorthe og Louise er detaljerne en væsentlig ting i deres

bryllupsplanlægning, det er en nødvendighed, at der er rød tråd mellem dekorationerne, farverne og skrifttypen. De ønsker fuld kontrol over detaljerne til deres bryllup, og det er bl.a. måden, de gør deres bryllup personligt på, det er i detaljerne, at de især kan få lov til at folde deres kreativitet ud og personliggøre brylluppet med æstetikken. I facebookgruppen er der til tider stor forvirring om, hvilke af detaljerne der er et krav, og hvilke der kan fravælges, i et opslag af Ida skriver hun ”Er det virkelig nødvendigt med gaveposer og slik til takkekortene? Synes jeg ser så mange opslag med panodiler, pastiller, chips og chokolader (...)” (Ida Winding, Facebook 26.04). Der er dermed forskel på i gruppen, i hvor høj grad detaljerne har betydning for de enkelte, for Ida vægtes detaljerne ikke lige så højt som fx hos interviewpersonerne, eller hun er ihvertfald i tvivl om, hvor højt det skal vægtes. For Idas vedkommende er det ikke en selvfølge, at der skal være fx gaveposer. Hvis man kigger på kommentarerne, Ida får tilbage, skriver et overtal, at det på ingen måde er nødvendigt, og flere nævner også økonomien og tiden bag detaljerne som en hindring. Det betyder, at der er delte meninger om detaljerne og deres vigtighed i bryllupsplanlægningen, men flertallet vælger at bruge tiden og pengene på detaljerne, da de både mener, det er hyggeligt, men samtidig også er måden, hvorpå brylluppet bliver personligt. Selvom Ida ikke nødvendigvis ønsker de mindre detaljer såsom gaveposer til sit bryllup, er hun stadigvæk blevet gjort opmærksom på den tendens, der hersker inden for bryllupsuniverset. Dette kan perspektiveres til undersøgelsen af Schultz, hvor hun mener, at bl.a. Pinterest har været med til at sætte agendaen for kreative DIY-bryllupper.

Æstetiseringen har gjort, at man er blevet opmærksom på, hvordan man udtrykker sig selv gennem sine valg, og man skal vise kompetence og demonstrere god smag og stilbevidsthed. Et bryllup er ikke bare et bryllup mere, som handler om at blive gift – men i stedet skal det være en iscenesættelse af brylluppet i slotslignende omgivelser og med et monogram, som går igen. Dette er ikke kun gældende for bryllupper, men ligeså vel skal citronpresseren ikke blot have en funktion, men også et design, og hjemmet skal afspejle noget fra et boligmagasin. Derfor får detaljerne til et bryllup også en større betydning ”Vi har mistet vores uskyld, fordi æstetiseringen tvinger os til hele tiden at være bevidste om vores valg, og hvordan vi ser ud, når vi handler” (Jensen 2017, 413). Æstetisering er en handlingsproces, hvor man via æstetikken kan finde ud af, hvordan man udtrykker sig selv, og her er brylluppet en oplagt mulighed for at udøve æstetikken. Den røde tråd i et bryllup, såsom invitationerne, blomsterdekorationerne og servietterne, kan være med til at udtrykke, hvem brudeparret er, og give indblik i deres livsstilmarkør. Jensen nævner, hvordan vi hele tiden dømmer hinanden ud fra æstetikken, og til en så stor begivenhed som et bryllup må man sige, at alle øjne

hviler på brudeparret og festen, derfor vil brudeparret højst sandsynligt også gøre deres yderste for at skabe et smukt bryllup. Et perspektiv, der er relevant at nævne, er, når man fx er medlem af facebookgruppen, er der meget fokus på detaljerne, og en af årsagerne til, at de kommende brude vælger at gå ekstra meget op i detaljerne, kan skyldes, at det er en fælles æstetisk udtryksmåde, som er genstand for fællesskabsfølelsen, og man ønsker på den måde at være en del af stammen (Liebst 2009, 13; Thorlacius 2009, 257). Dette kan også være årsagen til, at Ida spørger gruppens medlemmer til råds for at få svar på, om fx gaveposer er genstand for fællesskabsfølelsen.

## MEDIERNE

Når man beskæftiger sig med ritualer, bryllupper og æstetik, er medierne relevante at nævne, både fordi en del forskning om bryllupper har et medieperspektiv, hvor medierne er med til at drive lysten for æstetisk personliggørelse, og interviewpersonerne nævnte også medierne samt deres betydning for bryllupsplanlægningen. Hvis man er i tvivl omkring, hvordan ritualer er tilrettelagt, er det oplagt at anvende diverse søgemaskiner på internettet eller lade sig inspirere af fx bryllupsfilm og bryllupsmagasiner. De fleste bryllupsfilm illustrerer nemlig det tilrettelagte bryllupsritual, og her vil man få muligheden for at se, hvordan ritualer er opbygget, og hvilke elementer der går igen. I *From "Say Yes to the Dress," to Pinterest: How Agenda Setting is used in the Wedding Industry* (2013) af Katie Schultz og *Critical thinking about sex, love, and romance in the mass media* (2007) beskæftiger begge undersøgelser sig med medierne, den første belyser hvordan medierne, især Pinterest, har været med til at sætte agendaen for brylluppet, med fokus på detaljerne, det kreative og det æstetiske. Interviewpersonerne anvender også Pinterest til at finde inspiration, Dorthe udtaler: "(...) Pinterest er en absolut favorit, for du kan finde alt der, fordi du kan søge direkte på noget (...)" (bilag 6). Anastasia pointerer ligeledes, hvordan Pinterest viser tendenser inden for bryllupsuniverset, netop med hangover kits, favoribokse, tidslinjer, logoer, personliggjorte vandflasker osv., hvor Anastasia mener, at det hele handler om at skille sig ud fra mængden (bilag 5). Man kan så diskutere, i hvor høj grad brudene egentlig skiller sig ud fra mængden, hvis alle brude bruger de samme medier til at finde inspiration, og detaljerne dermed går hen og bliver normen for et bryllup og dermed bliver til en skik eller tradition med tiden. Men da tendensen stadigvæk er forholdsvis ny, kan man anse dette som værende nytænkende og anderledes. Hvis man kigger på den anden undersøgelse, som beskæftiger sig med hvordan bryllupsfilm giver et urealistisk billede af hvordan et bryllup fungerer, er der lignende tendens hos interviewpersoner, da de henter inspiration hos filmene.

Anastasia: Jeg tror, enhver pige er blevet inspireret af film, det er jo det, vi er opvokset med – det er jo der, man får indblik i, hvordan et bryllup foregår, og der hvor de amerikanske værdier bliver så meget blandet sammen med et dansk kirkelig bryllup (bilag 5).

Interviewpersonerne har også ladet sig inspirere af bryllupsfilm, både Anastasia og Louise nævner, hvordan de har brugt film til at forstå, hvordan et bryllup er struktureret. Her nævner Anastasia, at filmene har været med til, at det danske bryllup er blevet påvirket af det amerikanske bryllupsritual, hvilket hun i og for sig kan have ret i. De amerikanske ritualer og traditioner har i hvert fald haft betydning for måden, hvorpå interviewpersonerne ønsker at tilrettelægge deres bryllup, da de netop fx alle gerne vil kysse under vielsesritualet, som er et ritual, der stammer fra USA, ligesom det at have noget nyt, gammelt, lånt og blåt som oftest også vises i diverse bryllupsmedier. Hvis man skulle finde inspiration i *Critical thinking about sex, love, and romance in the mass media*, og perspektivere det til denne undersøgelse, kan man stille spørgsmålstejn ved, i hvor høj grad interviewpersonerne er urealistiske. Featherstone beskæftiger sig ligeledes med lignende, hvor han stiller spørgsmålstejn ved, hvordan æstetisering i medierne, især tv, påvirker menneskers forståelse af realitetssansen, og grænsen mellem det virkelige (reality) og det portrætteret (hyperreality) bliver utydelig. Man kan således se på bryllupsfilmene som rammesættende for, hvordan et bryllup fungerer (ritualer og traditioner) (reality) og det, som bl.a. Pinterest viser, er personliggørelsen af et bryllup (hyperreality). Sagt med andre ord kan der være tale om, at de kommende brude befinder sig i et spændingsfelt mellem reality og hyperreality, hvor reality er planlægningen af brylluppet, og hyperreality er det perfekte bryllup. Dette kan være en af årsagerne til, at de kommende brude ønsker at ændre på det tilrettelagte bryllupsritual, de ser et amerikansk bryllupsritual i filmene, samtidig med at de anvender Pinterest til inspiration, og derfor bliver grænsen mellem det rituelle og det personliggjorte utydeliggjort. Dette kan også henvises til Lene Tvillings udtalelse om, at kommende brude ønsker at ændre og påvirke vielsesritualet og bl.a. amerikanisere det, og et ønske om at en bestemt blomst skal nævnes, for at der skabes rød tråd igennem brylluppet, og det kan derfor være problematisk for de kommende brude at skelne mellem, hvilke ritualer og traditioner der er tilrettelagt og forudbestemt, og hvilke elementer der er åbne for personliggørelse og ændring. Dette var især årsagen til, at idéen om en bryllupsguide blev relevant, da jeg så et behov hos kommende brude, med at kunne skelne mellem reality og hyperreality.

## Bryllup som optræden

Følgende afsnit er med udgangspunkt i Erving Goffman, han bidrager til forståelse af, hvordan interviewpersonerne iscenesætter sig selv og spiller en rolle i forbindelse med brylluppet. Goffman argumenterer for, at hver gang mennesker indgår i sociale møder, påtages en rolle, og årsagen til, at denne rolle påtages, skyldes, hvordan man ønsker at blive opfattet af sig selv og af andre, og dette er både bevidst og ubevidst. Dette er gældende for alle sociale møder og dermed også gældende for interviewpersonerne. En rolle kræver et publikum, og som tidligere nævnt beskriver Martin Seel, hvordan en iscenesættelse kun kan foregå ved fremførelse for et publikum – både et fysisk tilstedeværende publikum eller et ikke tilstedeværende publikum, og dermed kan Goffmans rolleteori sammenstilles med Seels definition af iscenesættelse, da der er enighed om iscenesættelsen/optrædelsen foran et publikum. Disse to begreber har også en fælles forståelse for tid og rum, fremførelsen foregår nemlig i en begrænset tidsperiode og i et begrænset rum.

### FACADEOMRÅDET

Man kan anskue brylluppet som én stor iscenesat optræden, hvor der indgår optrædere og et publikum, det foregår i et begrænset rum og tid. Hvem, der er de optrædende, skifter hele tiden undervejs i brylluppet, som udgangspunkt er det selvfølgelig brudeparret, der er de optrædende, og gæsterne, der agerer publikum. Men under selve vielsesritualet kan man argumentere for, at præsten er den optrædende, og brudeparret bliver publikummet, det samme er gældende, når der fx afholdes taler under middagen, her vil brudeparret igen fungere som publikum. Rummet kan skifte undervejs i et bryllup, det ene facadeområde kan være kirken, herefter er der muligvis en reception, som foregår i et andet facadeområde og afslutningsvis selve middagen og festen, som foregår i et tredje facadeområde, man vil også kunne anskue dette som tre selvstændige optrædelser, da Goffman påpeger, hvordan et facadeområde og en kulisse generelt bliver, hvor den er, og at ens optræden først kan påbegynde, når man har indfundet sig på det rigtige sted (Goffman 2015, 71). Man vil samtidig også kunne argumentere for, at de tre førnævnte steder hver især giver anledning til forskellige optræden. Kulissen er på facadeområdet, og som Goffman forklarer, er der knyttet nogle normer til facadeområdet i forhold til, hvordan man bør opføre sig, og ens optræden skal tilpasses, og ellers kan man risikere at tabe ansigt (Goffman 2015, 141f). Især kirken er et særligt rum, hvor der er knyttet en del normer til, Goffman anvender også selv eksemplet med en kirke.

At kirken er et særligt rum medfører så også, at man forventer en særlig opførsel af dem, der er i kirken. Man taler som regel dæmpet med hinanden i kirkerummet. Mange steder har man vedtaget ikke at klappe ved koncerter eller foredrag i kirken. Fra gammel tid har det været skik, at mændene tog deres hat af, inden de gik ind i kirken, og at kvinderne havde tildækket skuldre og overarme og beholdt deres hovedbeklædning på. Nok er rummet ikke i sig selv helligt, men alligevel er det stedet, hvor man mødes om evangeliets forkyndelse. Det har man altid markeret ved at vise respekt (Nørhøj 2012).

Som ovennævnte citat påpeger, så er der både tale om nogle vedtagne regler som fx det at klappe, og samtidig er der nogle uskrevne regler i forhold til fx påklædning, endvidere er det god skik at opføre sig på en bestemt måde og respektere kirkerummet. Det er især første del af et bryllup, som anses som værende den formelle del, dette skyldes højst sandsynligt vielsesritualet og rummet. At tabe ansigt er et Goffmansk udtryk, men ikke desto mindre kan det perspektiveres til Lene Tvillings udtalelse om, at hun ikke ønsker at snakke om bestemte blomster eller andet lir under prædiken, da man kunne forestille sig, at kirkerummet og præsten ville tabe ansigt, da de så ikke lever op til de normer og forventninger, der er til kirkerummet og vielsen. Hvis der var tale om, at præsten og kirkerummet tabte ansigt, er der også mulighed for, at dette ville reflektere tilbage på brudeparret, som er ”ansvarlige” for iscenesættelsen, og de ville derfor også kunne tabe ansigt i form af, at de ikke overholder de normer der hører til kirken og præsten. Når brudeparret skifter facadeområde til fx middag og fest, er der ligeledes knyttet nogle normer til, det afhænger selvfølgelig af om man har valgt Holckenhavn Slot som Louise eller en vingård i Italien som Emilie. Som tidligere nævnt har begge personer gjort sig overvejelser omkring, hvordan stemningen og de æstetiske udtryk skal hænge sammen, og dette kan forklares med det at tabe ansigt, for hvis tingene ikke stemte overens, ville de netop kunne tabe ansigt.

## FORVENTNINGER

Den personlige facade er distinktioner, der angiver embede og rang (Goffman 2015, 72). Goffman argumenterer for, hvordan disse personlige facader ofte er mere stabile end kulissen, det er elementer, som vi forventer er stabile, dette er dog anderledes, når man taler om bryllupper. Påklædning vil ofte være langt finere end normalt for gæsternes vedkommende, og bruden er iført den store hvide kjole, hvilket også forventes, men det er ikke den almindelig påklædning, man ser kvinden i til hverdag. Samtidig kan der argumenteres for, at ens holdning, talemønstre og gestik kan ændre sig markant, når bruden er i fokus og gæsterne er til et bryllup. Den personlige facade er inddelt i to underkategorier, nemlig ydre og manerer (Goffman 2015, 72f). Dette kan især stride mod hinanden til et bryllup, hvor

der fx er dresscode, og hvor én med lav status præsenterer sig for værende af høj status med sin klædedragt. Dette kan også gælde for selve brudeparret, der ønsker et slotslignende bryllup, men normalt ikke har den sociale status, som der ofte forekommer på et slot. Det kan også omhandle den sociale sammenhæng, og man kunne forestille sig, at hvis bryllupsritualet blev ændret markant, ville ydre og manerer ikke stemme overens. Fordi brylluppet nemlig besidder et tilrettelagt ritual som forventes af gæsterne, hvis der tydeligt brydes med dette, vil brudeparret ikke leve op til det ydre. Og gæsterne kan finde det problematisk at vide, hvordan de skal agere, da det ikke er et forventet tilrettelagt ritual, dermed kan brudeparrets roller fremstå utroværdige, og ifølge Goffman bør der derfor være konsensus mellem kulissen, ydre og manerer for at fremstå som en troværdig rolle.

To centrale begreber for Goffman er backstage og frontstage, jeg spurgte de fire interviewpersoner ind til deres overvejelser omkring, hvordan de ønsker at fremstå på selve dagen som brud.

Anastasia: Øhm, nu har jeg oplevet en del bryllupper, og der er intet værre end en stresset brud, som ikke nyder dagen. Jeg stresser nok, når jeg bare er værtinde, så jeg er garanteret en kontrolfreak lige op til, men når så dagen kommer, så handler det om at nyde det og være i øjeblikket. Jeg skal ikke stå for noget på dagen (bilag 5).

Dorthe: Min veninde kommer til at være toastmaster, og hun er ene og alene valgt på baggrund af, at jeg stoler på hende, og hun ved, hvordan jeg er. Så hvis noget går galt i baglandet, kan jeg stadigvæk sidde ned stille og roligt, og så klarer hun den. Havde jeg ikke haft Trine, var det ikke muligt. Jeg vil helst ikke have, at det afspejler mig, for så sidder jeg ikke stille. Det, der der afspejler mig, er, at jeg suser rundt og fikser det hele (bilag 6).

Her var der en fælles forståelse og forventning om, hvordan en brud bør være på sin bryllupsdag, eller med Carters ord er der tale om individualiseret overensstemmelse om, at en brud bør være afslappet, nyde dagen og ikke stresse, og Anastasia beskriver det således som værende det værste, når en brud er stresset. De fire kvinder, som beskriver sig selv som værende detaljeorienteret, perfektionistiske og til tider stresset, vil gerne fremstå som denne afslappede brud. Det betyder, at de hver især, op til halvandet år i forvejen, begynder at overveje, hvordan de skal være som brude, de benytter deres backstageområde til at tænke, overveje og øve sig på deres fremtidige optræden. Dorthe nævner, at hendes optræden på bryllupsdagen helst ikke må afspejle hende, for hun kan normalt ikke sidde stille. Det betyder, at Dorthe faktisk ikke ønsker at være sig selv på dagen, da det



at være brud for Dorthe betyder, man er afslappet, og det er meget fjernt fra den person, Dorthe er til hverdag. Det har dermed så stor betydning for hende at være den korrekte brud, at hun er nødsaget til at få hjælp af sin veninde for at kunne sidde stille og fremstå afslappet. Ligeledes er lysten for at kontrollere det hele stor for Emilie, som dermed må gøre alt i sin magt for at holde tilbage og lade andre om det (bilag 4). Der er en fælles enighed om, at hjælp ude fra er en fordel for at kunne performe tilfredsstillende i sit frontstage, det er overvejelser, kvinderne har gjort sig i backstage, og det er meget betydningsfuldt, hvordan deres optræden er på selve dagen, ligeledes er der en forventning om, hvordan man bør opføre sig som brud, som de alle har med i deres overvejelser. Meyrowitz supplerer Goffman med begrebet middle region, som er en kombination af backstage og frontstage, og man kan argumentere for, at et bryllup giver gæsterne mulighed for at kigge bag kulissen hos brudeparret, da interviewpersonerne ønsker at personliggøre brylluppet og som en afspejling af brudeparret. Som tidligere beskrevet giver et bryllup anledning til, at brudeparret viser, hvem de er, og det betyder, at man som gæst får muligheden for at se, via valgene, brudeparret har taget, hvem de er. Selvom brudeparret er bevidste om deres optræden foran gæsterne, skal de så vidt muligt forsøge at vise en autentisk og intim side af dem selv. Middle region er især også gældende i facebookgruppen, hvor folk deler deres problematikker i bryllupsprocessen, og hvor jeg tidligere nævnte eksemplet med Ida, som spørger de andre medlemmer om nødvendigheden af gaveposer. Her befinder hun sig i et middle region-stadie, hvor hun har behov for råd ift. til sin egentlige performance på selve bryllupsdagen, og hvad der forventes af hende. Samtidig optræder hun for de andre medlemmer i form af hendes spørgsmål – men spørgsmålet bærer præg af backstage, det er hendes overvejelser i backstage, og dermed bliver Meyrowitz begreber om forefront og deepback aktuelt i denne situation.

Hvis man anvender frontstage og backstage en smule alternativt, vil man kunne anskue selve det tilrettelagte rituelle bryllup som værende frontstage, det er en iscenesat optræden, hvor der er knyttet en del forventninger til, hvordan det rituelle bryllup fungerer, ligesom der er knyttet forventninger til menneskers frontstage og personlige facade. Backstage er personliggørelsen af brylluppet, hvor de kommende brude så vidt muligt skal forsøge at få deres personlighed ind over brylluppet, man kan tale om, at der opstår et spændingsfelt, når man kombinerer et tilrettelagt ritual med ændringer og personliggørelse, da der er risiko for, at det ikke lever op til forventninger om, hvad et bryllup er. Man kan derfor argumentere for, at de kommende brude gør brug af middle region, da det er den flydende overgang mellem backstage og frontstage, og de forsøger så vidt muligt at balancere i

spændingsfeltet mellem det rituelle bryllup og det personlige bryllup, dette gør de bl.a. ved at få input fra fællesskaber som fx facebookgruppen, eller ved at hente hjælp udefra.

## OPSUMMERING

Et bryllup kan kategoriseres som værende et ritual, en overgangsrite, hvor man går fra en titel til en anden. Der er både tale om vielsesritualet, men også om selve bryllupsritualet, brylluppet består nemlig af en masse mindre verdslige ritualer. Årsagen til at blive gift viste sig at være for traditionens skyld, og fordi det er en normalitet. Det hele starter med frieriet, hvor manden går på knæ, dette er et ritual, som stadigvæk er bevaret. Et af de mest kendetegnende elementer ved et bryllup er den hvide brudekjole, hvor Anastasia dog ønsker at ændre farven på kjolen, men ikke formatet. Selve vielsesritualet er her, transformationen foregår, den liminale fase. Der var delte meninger blandt interviewpersonerne om, hvordan de ønsker at gennemgå vielsesritualet, nogle vil giftes i kirken og andre borgerligt, nogle vil lade sig inspirere af USA's vielsesritual og lave vows, fælles for interviewpersonerne var dog, at de alle ville kysse, kaste med ris og gives væk. Præsten Lene Tvilling mener, at for mange ønsker at ændre på vielsesritualet og personliggøre dette ved for eksempel at bede præsten nævne en bestemt blomst for at sikre den røde tråd, hvilket hun ikke bryder sig om. Her kan der stilles spørgsmålstejn ved, hvad problematikken er ved at nævne en bestemt blomst? Samtidig har man nogle forventninger til vielsesritualet og præsten, som er et bevaringsværdigt ritual, og der er risiko for at tabe ansigt.

Gennem tiden har bryllupsritualerne ændret sig, nogle ritualer er ikke længere ritualer, men er blevet til traditioner, og nogle traditioner ses ikke længere i en moderne bryllupskultur. Man kan derfor undre sig over, hvilken betydning det vil have at ændre på bryllupsritualerne og personliggøre dem? I undersøgelsen af Carter ønskede hendes informanter at følge strømmen inden for bryllupsuniverset og ønskede derfor ikke at være unikke, dette var i strid med mine interviewpersonernes udtalelser, der netop ønskede at have et iscenesat æstetisk personliggjort bryllup. Især stemningen og stedet havde stor betydning for interviewpersonerne, de havde gjort sig mange overvejelser omkring, hvordan æstetikken kan have indflydelse, og via æstetiske virkemidler ønsker de at påvirke stemningen. Æstetiseringen har gjort, at man er blevet opmærksom på, hvordan man udtrykker sig selv gennem sine valg, og man skal vise kompetence og demonstrere god smag og stilbevidsthed, hvilket interviewpersonerne viser ved detaljerne, såsom invitationer, logoer, hangover kits osv. Medierne har haft stor indflydelse på interviewpersonernes opfattelse af, hvordan et bryllup bør

afholdes, bryllupsfilm er med til at vise de tilrettelagte rammer for brylluppet, hvorimod Pinterest sætter agendaen for det personliggjorte bryllup, og det kan derfor være problematisk for de kommende brude at skelne mellem, hvilke ritualer og traditioner der er tilrettelagt og forudbestemt, og hvilke elementer der er åbne for personliggørelse og ændring. Dermed placerer de kommende brude sig i et spændingsfelt, hvor der bør balanceres mellem både reality og hyperreality og backstage og frontstage. For at fremstå som en troværdig karakter bør man tage højde for facadeområdet og kulisserne i sin optræden, det betyder, at man ifølge Goffman skal respektere facadeområdet og de normer, der følger med, for ellers kan man risikere at tabe ansigt. Brylluppet er et tilrettelagt ritual, som har en del forventninger med sig, der kan være negative udfald ved at ændre på ritualerne, da både præsten, gæsterne og for den sags skyld også brudeparret, kan have svært ved at forholde sig til, hvilken rolle de skal spille, og hvordan de skal agere, når brylluppet ikke er forventningsfuldt. Brylluppet er således både et tilrettelagt ritual og en mulighed for personliggørelse og æstetisk (selv-)iscenesættelse. Dette spændingsfelt kan være vanskelig at håndtere for de kommende brude. En af måderne, de håndterer dobbeltheden på, er ved hjælp af sociale fora (middle region), hvor der stilles spørgsmål og fås input fra et fællesskab af ligesindede.

Med udgangspunkt i den type af spørgsmål, der stilles, samt i de dybdegående interview, er den sidste komponent i dette speciale en bryllupsguide, som har til intention at hjælpe kommende brude med at håndtere dobbeltheden mellem ritual og personliggørelse. Jeg vil umiddelbart ikke komme med et endegyldigt svar til de kommende brude, da der ikke er tale om rigtig eller forkert bryllupsplanlægning, men derimod klargøre nogle af mine pointer fra den analytiske del, der forhåbentlig kan give de kommende brude nogle overvejelser om hvilke ritualer og traditioner, de ønsker at bevare, og hvilke de ønsker at personliggøre.

The background of the page is a close-up photograph of water droplets of various sizes on a light-colored, slightly textured surface. The droplets are in focus, showing their rounded shapes and the way they reflect light. The overall tone is soft and natural.

KAPITEL 5

*Prototype*

# Prototype

En prototype anvendes for at teste sine idéer og undersøge, om det fungerer. Med sin prototype kan man justere, tilføje, ændre og undersøge, hvad der fungerer bedst (Plattner 2010, 5). Fordelen ved at udarbejde en prototype er, at det nødvendigvis ikke er det færdige produkt, man får muligheden for at lave et såkaldt udkast, hvor man ikke behøver at arbejde til perfektion. Det skal blot give en ide til, hvordan det endelige produkt kan se ud.

Jeg har valgt at lave en guide, en bryllupsguide til kommende brude. Tanken er, at guiden skal kunne hjælpe kommende brude med, hvordan de kan planlægge deres bryllup. Jeg har haft brugeren i tankerne undervejs og gjort mig overvejelser omkring, hvordan man bedst muligt kan guide dem igennem processen. Opbygningen af guiden er så vidt muligt lavet i samme rækkefølge, som bruden planlægger sit bryllup. Det vil sige, den starter med frieriet, forlovelsesringen og går videre over i en tidsplan for planlægningen, tankerne omkring planlægningen, vielsen osv. Dette skulle gerne gøre guiden brugervenlig og overskuelig. Jeg har forsøgt ikke at have for meget tekst på hver side, igen for at gøre det mere overskueligt og behageligt, når man bladrer igennem guiden. Guiden har billeder undervejs, som skal underbygge det overskuelige og være imødekommende for øjet.

Indholdet består af viden fra min analytiske del, viden jeg har tilegnet mig gennem facebookgruppen, interviewpersonernes udtalelser og min egen erfaring, jeg har fået gennem tiden, ved selv at afholde et bryllup. Jeg har forsøgt at inddrage information, som jeg mener, kommende brude har behov for at vide, når de påbegynder deres planlægningsproces, der er en kombination af videnskabelig viden, erfaring og gode råd. Guiden er ikke kun baseret på videnskabelig viden, da brugeren er nybegynder inden for feltet, og det kræver en vis interesse eller faglig kompetence at kunne læse en hel videnskabelig guide, jeg har derfor forsøgt at kombinere det, således at guiden er letlæselig i et nemt og overkommeligt sprog, da guiden skal være for alle kommende brude. Selve indholdet er især baseret på danske ritualer og traditioner, hvor de opremses kronologisk, her er der især lagt vægt på ritualer og traditioner, som interviewpersonerne nævner, som fx riskastning og at blive givet væk. Endvidere bliver der nævnt vigtigheden af en fotograf, brudekjolens betydning og traditionerne omkring blomster. Ydermere er ritualteori og æstetisk iscenesættelse belyst, med fokus på hvilken betydning vielsesritualet kan have, og hvilken rolle æstetikken spiller i planlægningsprocessen. Jeg

har også inddraget praktiske elementer, såsom en tidsplan over planlægningen, en tidsplan for selve dagen, traditionel bordplansoversigt og traditionel talerrækkefølge. Derudover har jeg fx en side, hvor jeg stiller spørgsmålstegn ved, om man bør være traditionel eller teknologisk, når det fx kommer til ønskeliste. I et overtal af afsnittene kommer jeg ikke med nogle konkrete svar, men stiller spørgsmålstegn ved elementer, man som kommende brud bør overveje.

Guiden er blot en kortere prototype, der stadigvæk er under udvikling, og der er således forbedringsmuligheder, det er blot for at teste den først og se, om den forbedrer situationen for de kommende brude, og hvor målet på sigt er, at guiden skal være længere, mere dybdegående og have mere fokus på alle elementerne i bryllupsplanlægningen. Prototypen kan ses i bilag 1.

# Tidsplan

## ORGANISERING OG STRUKTUR

### 9-12 MÅNEDER FØR

- Læg et budget
- Kig på en gæsteliste
- Vælg en dato og reservér feststed
- Bestil tid i kirken eller på rådhuset
- Book en blomsterhandler
- Book fotograf til bryllupsbilleder og eventuelt også videoer
- Book musik og underholdning, eventuelt dj eller band

### 6-9 MÅNEDER FØR

- Bestil mad og kok
- Book serveringspersonale
- Vælg en forlover
- Vælg brudepiger
- Planlæg jeres bryllupsrejse
- Vælg en brudekjole
- Arranger transport til og fra kirken

### 4-6 MÅNEDER FØR

- Færdiggør gæstelisten
- Send "save-the-date" ud til dine gæster
- Klargør bryllupsinvitationerne
- Book et møde med præsten
- Bestil musik til kirken
- Overnatning til bryllupsnatten
- Bestil dekorationer og buket

### 2-4 MÅNEDER FØR

- Lav en ønskeseddel
- Send invitationer ud
- Shop jeres vielsesringe
- Bestil bryllupskage
- Find din makeup- og hårstylist
- Hold en prøvedag
- Øv brudevalsen

### 1 MÅNED FØR

- Begynd på bordplanen
- Bestem jer for den endelige menu
- Lav bordkort
- Gå dine brudesko til
- Køb morgengaver
- Prøv tøjet en sidste gang
- Hold møde med toastmasteren

### 1 UGE FØR

Her kan du godt forvente, at der dukker mange småting op, som I har glemt, så prøv derfor ikke at gemme nogle ting til ugen før den store dag.

Figur 1. Uddrag fra bryllups guiden

## KAPITEL 6

*Test*

# Test

Sidste fase i designtækningsprocessen er test, hvor man tester sin prototype. Formålet med at teste sin prototype er, at forstå om den lever op til intentionen og skaber værdi for brugeren. En prototype er, som før nævnt, ikke det endelige færdige produkt, men blot en prototype, hvor man tester, om den fungerer, og om hvorvidt der skal være ændringer, tilføjelser osv. Jeg har testet min prototype på tre kommende brude, den ene er Emilie, som jeg også interviewede i forbindelse med specialets analytiske del, den anden er Rikke, som blev forlovet for ca. tre uger siden, og sidst er Malene, som har været forlovet i et par måneder. Jeg sendte prototypen som pdf-fil, og da de havde læst den igennem, talte jeg i telefon med dem og fik feedback. Der var enighed om, at opsætningen var behagelig og nem at kigge på. Rikke synes især, at guiden bidrog med en masse information, hun ikke var bevidst omkring ”Den er hyggelig at læse, og mange af tingene anede jeg ikke, sådan bonusinformation, det er virkelig rart og hyggeligt” (bilag 9). Malene deler denne holdning og tilføjer, at ”det er fint at have al information om et bryllup samlet på et sted, i stedet for at man hele tiden skal google alting” (bilag 10). Med Malenes observation har guiden opnået en af mine grundlæggende hensigter med guiden, det er netop at have al information samlet fremfor at skulle søge information mange forskellige steder, det skal være nemt at få information, og hvis man ønsker yderligere information, så kan man søge videre. Emilie virker også til at være imponeret, hun skal dog giftes om et halv år og har derfor styr på størstedelen til hendes bryllup, hun synes derfor især at sidstedelen af guiden var behjælpelig og fandt især brudevals, talerækkefølge og bordplan relevant (bilag 8).

Rikke nævner, at hun godt kunne tænke sig endnu mere information om planlægningen, hvad skal man skrive i invitationerne, gode råd i forhold til kombinationen af kagesmage og sæsonens blomster (bilag 9). Emilie påpeger, at hun godt kunne tænke sig sider hvor man kunne udfylde selv og gøre bogen personlig med egne noter (bilag 8). Malene ønsker også flere sider med gode råd, hun synes, det er rart med forfatterens egne erfaringer og råd, for at høre hvad der fungerede godt, eller hvad man bør lade være med (bilag 10). Det er interessant feedback at få fra de tre kvinder, og der er et behov for endnu mere information, som kan hjælpe og bidrage til planlægningsprocessen. Det er feedback, som er relevant for guiden, og havde der været mere tid, kunne man implementere denne feedback i endnu en prototype og teste denne. Malene og Emilie nævner begge, hvordan det har fået dem til at tænke over, hvordan man gør brug af traditionerne, og Malene tilføjer ”ej hvis man laver



en tradition, så skal den også gøres rigtigt. Det er vildt hyggeligt at gøre det helt traditionelt og vide, hvorfor man gør det. Jeg tror faktisk, jeg vil have mange af traditionerne med nu” (bilag 10). Målet med guiden er ikke nødvendigvis, at folk skal have alle ritualerne og traditionerne med, men derimod at de kommende brude er mere velovervejede omkring, hvordan de ændrer på ritualerne og traditionerne, og med Malenes udtalelse synes jeg, at målet delvist er opnået. Rikke påpeger også, hvordan hun vil tænke over, hvilke traditioner hun har med, og at hun kan godt lide tanken om det genkendelige og tilføjer, at hun aldrig kunne finde på at ændre på juletraditionerne (bilag 9).

Jeg kan se en tendens, baseret på de tre kommende brude, at de især ønsker mere information omkring det stadie, de befinder sig i, på nuværende tidspunkt i deres planlægningsproces, Emilie er interesseret i sidste del af guiden, fordi hun selv befinder sig i slutfasen af planlægningsprocessen (bilag 8), hvorimod Malene ønsker mere information omkring brudekjolen, snit, typer, butikker, proces osv., og dette skyldes, at hun på nuværende tidspunkt er i gang med at kigge på brudekjoler (bilag 10). Det betyder også, at deres fokus højst sandsynlig vil ændre sig, i takt med at de når længere i processen. Jeg synes, at deres feedback har været yderst relevant, men jeg kan fornemme, at guiden ikke har nok fokus på ritualer og traditioner, da de tre kommende brude talte mere om brudekjoler, invitationer og bordplan. Det betyder, at i en videreudvikling af prototypen skulle man nok implementere mere information omkring ritualer og traditioner, samt give nogle guidelines i forhold til, om man bør bevare dem, som de er, eller om man kan lave en ny fortolkende version. Derudover bør der være mere fokus på, hvordan man personliggør brylluppet, uden at ændre for meget på ritualerne og traditionerne, og hvordan man via detaljerne, blomsterne og invitationerne kan personliggøre brylluppet.

Med udgangspunkt i, at det er min første prototype på en bryllupsguide, synes jeg der viser sig at være et behov for en bryllupsguide, som fungerer som et planlægningsværktøj med guidelines, og med et længere tidsestimat og mere fokus på ritualer og traditioner vil jeg mene, at den opfylder et behov for kommende brude.

## KAPITEL 7

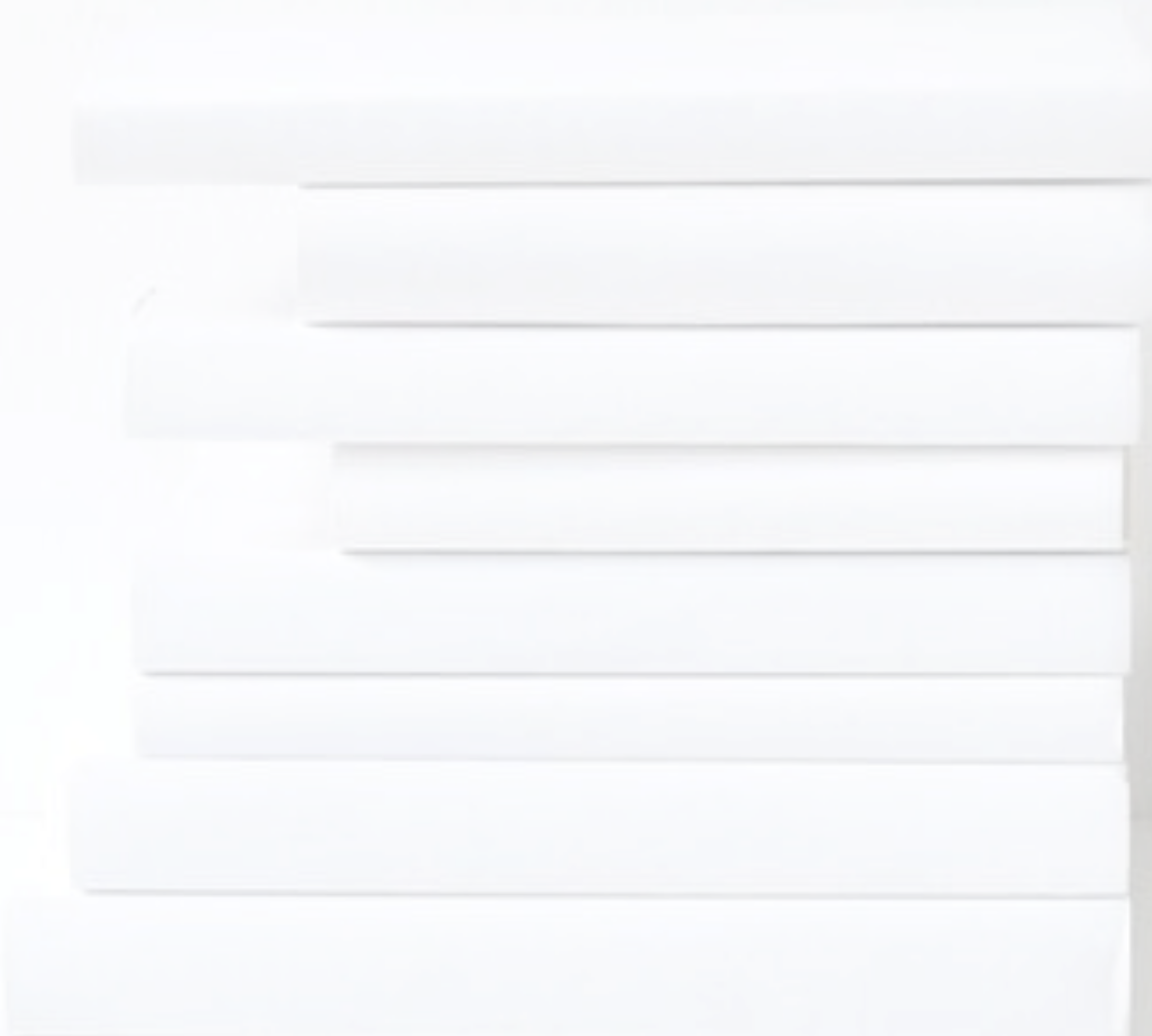
# Konklusion

## Konklusion

Et bryllup er en overgangsrite, hvor man transformeres til mand og kone. Bryllupsritualet består af en lang række tilrettelagte aktiviteter, ritualer og traditioner. Gennem tiden har ritualerne ændret betydning, og nogle er blevet gemt og nye ritualer, og traditioner er kommet til. På trods af ændringer i ritualerne og traditionerne er der stadigvæk tale om et tilrettelagt ritual, som er forudbestemt, og der bør stadigvæk reflekteres over, i hvor høj grad man ændrer på de nuværende ritualer og traditioner. Behovet for at personliggøre bryllupsritualet er stigende, dette skyldes, at det giver anledning til at vise, hvem man er som par, og vise kompetencer inden for god smag og livsstil. Og vigtigst portrætterer medierne agendaen for, hvordan moderne bryllupper ser ud, hvor kreativitet og æstetik er i fokus. Grænsen mellem personliggørelse og de tilrettelagte rammer for et bryllup kan være svær at se, og der bør derfor reflekteres over, i hvilken grad man som kommende brud ønsker at bevare de forudbestemte ritualer og traditioner, og hvilke man ønsker at personliggøre. Det kan være fordelagtigt at personliggøre bryllupsdetaljerne, da der ingen retningslinjer er inden for detaljerne såsom invitationerne, blomsterne, borddekorationerne osv. Det kan derfor være usikkert for de kommende brude at adskille, hvilke ritualer og traditioner der er tilrettelagt, og hvilke dele der er åbne for personliggørelse samt ændring, og bruden befinder sig således i et spændingsfelt mellem disse to positioner. For at kunne forholde sig til spændingsfeltet som kommende brud er det fordelagtigt at gøre brug af middle region, som giver anledning til et mere balanceret forhold mellem de to positioner og forståelserne af reality og hyperreality. Ifølge Goffman skal man respektere facadeområdet og de normer, der er knyttet til, for ellers kan man risikere at tabe ansigt. Brudeparret kan således risikere at tabe ansigt, hvis de ikke formår at balancere mellem forventningerne til et bryllup og personliggørelsen. Samtidig kan konsekvensen af ændringerne få betydning for det historiske vielsesritual og de forventninger, der fx er knyttet til kirkerummet samt præsterne, og det kan betyde, at den danske kulturarv inden for bryllupper glemmes.

En bryllupsguide kan udformes med afsæt i ovenstående, hvor man så vidt muligt forklarer kommende brude om betydningen af ritualerne i forlængelse af et bryllup og yderligere forklarer, hvilke elementer man kan personliggøre uden konsekvenser. Dette kan give de kommende brude muligheden for at reflektere over valgene i forbindelse med brylluppet og muligvis give anledning til et mere velovervejet og balanceret forhold mellem personliggørelsen af brylluppet og det tilrettelagte forudbestemte bryllupsritual.

# Litteraturliste



A stack of approximately ten white sticky notes is arranged in a slightly offset, descending staircase pattern from the top center towards the bottom right of the page. The notes are blank, suggesting they are intended for handwritten entries in a bibliography or literature list.

# Litteraturliste

Ambrose, Gavin og Harris, Paul (2010) *Basics Design 08: Design Thinking*. Switzerland. AVA Publishing SA.

Andreassen, Rikke (2018) *Mediated Kinship: Gender, Race and Sexuality in Donor Families*. Routledge

Baxter, Leslie A. Og Braithwaite, Dawn O. (2009) *Performing marriage: marriage renewal rituals as cultural performance*. Routledge

Berger, Peter og Kellner, Hansfried (1964) *Marriage and the construction of reality*. An Exercise in the Microsociology of Knowledge. Diogenes. s. 1–24.

Brinkmann, Svend & Tanggaard, Lene (2010) *Kvalitative metoder*. København. Hans Rietzels forlag

Carter, Julia (2017b) *Why Marry: Understanding marriage in modern Britain*. In M. Holborn, J. Williams, & J. Garrod (Eds.), *Sociology Review* Hodder

Carter, Julia og Duncan, Simon (2017a) *Wedding paradoxes: individualized conformity and the 'perfect day'*. London. SAGE

Chesser, Barbara Jo (1980) *Analysis of wedding rituals: an attempt to make weddings more meaningful*. *Family Relations* Vol. 29, No. 2. s. 204-209

Collins, J. og Nisbet, A, (2010). *Theatre and Performance Design*. London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.

Featherstone, Mike (2007) *Consumer Culture and Postmodernism* SAGE Publications Ltd. 2. udgave

- Featherstone, Mike (1991) *Consumer culture and postmodernism*. London, SAGE Publications
- Goffman, Erving (1967) *Interaction ritual: essays on face-to-face interaction*. Oxford. Aldine.
- Goffman, Erving (2015) *Hverdagslivets rollespil*. Frederiksberg. Samfundslitteratur
- Groth, Sanne Krogh & Lindelof, Anja Mølle (2016) "Kultur og Performance". I: *Kulturteori og kultursociologi*. red. Bjørn Schiermer. København: Hans Reitzel
- Hannah, Dorita og Harsløf, Olav (2008). *Performance Design*. Copenhagen. Museum Tusulanum Press
- Hillgren, Per-Andersen, Bjögvinnsson, Erling og Ehn, Pelle (2012) *Design Things and Design Thinking: Contemporary Participatory*. Massachusetts Institute of Technology DesignIssues: Volume 28, Number 3.
- Jensen, Mads Storgaard (2017) *Dommedagsfesten*. København. Lindhardt og Ringhof Forlag
- Jerslev, Anne (2014) *Reality-tv – intimitets- og følelses-tv I: Reality-tv*. Frederiksberg. Samfundslitteratur
- Johnson, Kevin (2007) Unrealistic Portrayals of Sex, Love, and Romance in Popular Wedding Films I: *Critical thinking about sex, love, and romance in the mass media*. (Eds). Galician, Mary-Lou og Merskin, Debra. s. 355-366. Routledge
- Kozinets, Robert V. (2010) *Netnography: Doing Ethnographic Research Online*. Californien. SAGE Publications
- Kozinets, Robert V. (2002) *The Field Behind the Screen: Using Netnography For Marketing Research in Online Communities*. Californien. SAGE Journals

- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009) *Interview - introduktion til et håndværk*. København. Hans Rietzels forlag. 2. udgave
- Laskey, Brenda og Stirling, Lesley (2017) *The dress: Theme and selfpresentation in online Australian wedding planning fora*. London. SAGE
- Liebst, Lasse (2009) ”Etikken i den maskerede by: Om Baumans etiske afvisning af den postmoderne bys æstetisering”. I: *Dansk Sociologi*, Vol. 20, No. 1, p. 7-23.
- Madison, Soyini og Hamera, Judith (2006) *The SAGE Handbook of Performance Studies*. New York. SAGE Publications
- Schechner, Richard (2003 [1988]). *Performance Theory*. Revised ed. London. Routledge.
- Schechner, Ricahrd (2006 [2002]) *Performance Studies: An Introduction*. 2nd edition. New York. Routledge.
- Schechner, Richard (2013). *Performance studies: an introduction*. 3. udgave (1. udgave 2002). New York: Routledge Taylor & Francis Group
- Schultz, Katie (2013) *From “Say Yes to the Dress,” to Pinterest: How Agenda Setting is used in the Wedding Industry*. California Polytechnic State University, San Luis Obispo
- Seel, Martin (2008) ”Iscenesættelse som tilsynebringelse”. I: *Peripeti*. Århus. Aarhus Universitet.
- Svabo, Connie (2016): Performancedesign som internationalt felt. Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab, Roskilde Universitet 15 s. (Upubliceret første version af artikel til tidsskriftet Peripeti).
- Thorlacius, Lisbeth (2009) ”Indie eller klassisk retro? – Retro-modens værdi og æstetiske status blandt danske unge”. I: Christensen, Hans Dam og Illeris, Helene (red.). *Visuel kultur, Viden, Liv, Politik*. Multivers. 503 sider. Heri side 252-268.

Turner, Jane (2019) *Eugenio Barba*. USA og UK. Routledge.

Turner, Victor (1977). Symbols in African ritual. In: Dolgin, J.L., Kemnitzer, D.S. & Schneider, D.M. (eds.) *Symbolic anthropology: A reader in the study of symbols and meanings*. s. 183-194. Columbia University Press. New York.

Turner, Victor (1987) "Images and reflections: Ritual, drama, carnival, film and spectacle in cultural performance." I: *The Anthropology of Performance*, s. 21-32. New York. PAJ Publications.

Turner, Victor (2008) *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. USA og UK. Transaction Publishers.

Whitchurch, Gail og Dickson, Fran (1999) *Family communication I: Handbook of marriage and the family* (eds.) Sussman, Marvin, Steinmetz, Suzanne og Peterson, Gary. New York. Plenum Press

## Internethilder

Adetayo, Ayoola (2018) *How "you may kiss the bride" became a wedding custom*. Lokaliseret d. 29 oktober 2019 på:

<https://www.pulse.ng/lifestyle/relationships-weddings/nuptials-how-you-may-kiss-the-bride-became-a-wedding-custom/fdd59hm>

Bladt, Robert og Bækgaard, Hans-Ole (2010) *Mand og kvinde. Ægteskabet er en gudvillet skaberordning*. Lokaliseret d. 06 november 2019 på:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/mand-og-kvinde.-ægteskabet-er-en-gudvillet-skaberordning>

Callaway, Nina (2019) *Alternatives and Modern Ways to Give Away the Bride*. Lokaliseret d. 02 november 2019 på:

<https://www.thespruce.com/giving-away-the-bride-traditions-and-alternatives-3490163>



Cambridge dictionary (u.å) White Wedding

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/white-wedding>

Cambridge dictionary (u.å) Tradition

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/tradition>

Danmarks statistik (2016) *Befolkningens udvikling 2016*. Lokaliseret d. 23 maj 2019 på:

<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?cid=20714>

Den store danske (2017) skik og brug

[http://denstoredanske.dk/Livsstil,\\_sport\\_og\\_fritid/Folketro\\_og\\_folkemindevidenskab/skik\\_og\\_brug](http://denstoredanske.dk/Livsstil,_sport_og_fritid/Folketro_og_folkemindevidenskab/skik_og_brug)

Facebookgruppen. *Bryllup - Jeg skal giftes - Bryllup.dk*:

<https://www.facebook.com/groups/1003413253072325/?fref=nf>

Folkekirken.dk (u.å) *Sådan foregår et bryllup*. Lokaliseret d. 20 november 2019 på:

<https://www.folkekirken.dk/livets-begivenheder/bryllup/saadan-foregaar-et-bryllup>

Harvey-Jenner (2019) *Why Men get down on one knee*. Lokaliseret d. 16 november 2019 på:

<https://www.cosmopolitan.com/uk/love-sex/news/a50239/why-men-get-down-on-one-knee-propose/>

Illustreret videnskab (2009) *Hvorfor kaster man ris ved et bryllup*. Lokaliseret d. 13 november 2019

på: <https://illvid.dk/kultur/adfaerd/hvorfor-kaster-man-ris-ved-et-bryllup>

Jensen Steeg, Bent (2000) *Radio som ritual: Et approach til radiobrug i hverdagen*. Lokaliseret d.

29 oktober 2019 på:

[https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/15\\_025-038.pdf](https://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/kapitel-pdf/15_025-038.pdf)

Københavns stadsarkiv (2015) *Borgerlige vielser fra 1851 til 1922 kan nu ses på nettet*. Lokaliseret

d. 14 november 2019 på: <https://www.kbharkiv.dk/nyheder/for-arkivbrugere/borgerlige-velser-fra-1851-til-1922-kan-nu-se-pa-nettet>

Nørhøj, Henning (2009) *Bryllup historisk set: Oldkirken havde ikke et vielsesritual*. Lokaliseret d. 07 november 2019 på:

<https://www.kristendom.dk/bryllup/oldkirken-havde-ikke-et-vielsesritual>

Nørhøj, Henning (2012) *Ferieguide: Sådan opfører man sig i andre kirke*. Lokaliseret d. 18 november 2019 på:

<https://www.religion.dk/viden/ferieguide-sådan-opfører-man-sig-i-andre-kirker>

Petsko, Emily (2019) *Why Do Brides Traditionally Wear White? You Can Thank Queen Victoria*. Lokaliseret d. 14 november 2019 på:

<https://www.mentalfloss.com/article/570824/queen-victoria-popularized-white-wedding-dresses>

Plattner, Hasso (2010) *An introduction to Design Thinking: Process guide*. Insitute of Design at Stanford. Lokaliseret d. 19 november på:

<https://dschool->

[old.stanford.edu/sandbox/groups/designresources/wiki/36873/attachments/74b3d/ModeGuideBOOTCAMP2010L.pdf](https://dschool-old.stanford.edu/sandbox/groups/designresources/wiki/36873/attachments/74b3d/ModeGuideBOOTCAMP2010L.pdf)

Sproget.dk u.å *Isenesættelse*. Lokaliseret d. 11 november 2019 på:

<https://sproget.dk/lookup?SearchableText=iscenesættelse>

Steinke, Gerhard, Al-Deen, Meshal og LaBrie, Ryan (2017) *Innovating Information System Development Methodologies with Design Thinking*. Seattle. Seattle Pacific University. Lokaliseret d. 16 november på:

<https://opendata.uni->

[halle.de/bitstream/1981185920/12695/1/ICAIIT%20V%202\\_02%20Steinke\\_Al-Deen\\_LaBrie.pdf](https://opendata.uni-halle.de/bitstream/1981185920/12695/1/ICAIIT%20V%202_02%20Steinke_Al-Deen_LaBrie.pdf)

Thorsen, Dorte (2016) *Sådan har bruden været klædt fra middelalderen til i dag*. Lokaliseret d. 12 november 2019 på:

<https://www.kristendom.dk/bryllup/brudekjole-og-brudeslør-gennem-tiderne>

# *bilag oversigt*

Prototype, bryllupsguide, bilag 1

Interviewguide, bilag 2

Interview med Louise, bilag 3

Interview med Emilie, bilag 4

Interview med Anastasia, bilag 5

Interview med Dorthe, bilag 6

Ideate, bilag 7

Telefon opkald med Emilie, bilag 8

Telefon opkald med Rikke, bilag 9

Telefon opkald med Malene, bilag 10